

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
EĞİTİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program ve Materyal Geliştirme Daire Başkanlığı

İHTİYAÇ ODAKLI KUR'AN KURSLARI
KISA SÜRELİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

2026

Bu öğretim programlarının Kur'an kurslarında uygulanması,
21.08.2026 tarihli ve E-8054706 sayılı Başkanlık onayı ile uygun görülmüştür.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	5
I. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI.....	6
KISA SÜRELİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI.....	8
KUR'AN-I KERİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI.....	9
GİRİŞ.....	10
I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI.....	11
II. PROGRAMIN KAZANIMLARI.....	11
III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI.....	11
IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU.....	12
A. KUR'AN-I KERİM DERSİ ÖĞRENME ALANI.....	13
B. KUR'AN-I KERİM MEALİ DERSİ ÖĞRENME ALANI.....	15
HATİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI.....	16
GİRİŞ.....	17
I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI.....	18
II. PROGRAMIN KAZANIMLARI.....	18
III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI.....	18
IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU.....	19
HATİM DERSİ ÖĞRENME ALANI.....	20
İSLAM İNANÇ ESASLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI.....	21
GİRİŞ.....	22
I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI.....	23
II. PROGRAMIN KAZANIMLARI.....	23
III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI.....	23
IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU.....	24
İSLAM İNANÇ ESASLARI DERSİ ÖĞRENME ALANI.....	25
İLMİHAL DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI.....	27
GİRİŞ.....	28
I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI.....	29
II. PROGRAMIN KAZANIMLARI.....	29
III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI.....	29
IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU.....	31
İLMİHAL DERSİ ÖĞRENME ALANI.....	32
TEFSİR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI.....	34
GİRİŞ.....	35
I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI.....	36
II. PROGRAMIN KAZANIMLARI.....	36
III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI.....	36
IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU.....	37
TEFSİR DERSİ ÖĞRENME ALANI.....	38
HADİS DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI.....	40
GİRİŞ.....	41
I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI.....	42
II. PROGRAMIN KAZANIMLARI.....	42
III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI.....	42
IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU.....	44
HADİS DERSİ ÖĞRENME ALANI.....	45
CUMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI.....	48
GİRİŞ.....	49
I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI.....	50
II. PROGRAMIN KAZANIMLARI.....	50
III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI.....	50
IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU.....	52

CUMA DERSİ ÖĞRENME ALANI	53
V. ÖRNEK PROGRAM AKIŞI	56
SİYER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	57
GİRİŞ.....	58
I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI	59
II. PROGRAMIN KAZANIMLARI	59
III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI.....	59
IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU	61
SİYER DERSİ ÖĞRENME ALANI.....	62
EZBER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	65
GİRİŞ.....	66
I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI	67
II. PROGRAMIN KAZANIMLARI	67
III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI.....	67
IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU	69
EZBER DERSİ ÖĞRENME ALANI.....	70
ESMÂ-İ HÜSNÂ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	72
GİRİŞ.....	73
I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI	74
II. PROGRAMIN KAZANIMLARI	74
III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI.....	74
IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU	76
ESMÂ-İ HÜSNÂ DERSİ ÖĞRENME ALANI.....	77
AİLE AHLAKI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI.....	81
GİRİŞ.....	82
I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI	84
II. PROGRAMIN KAZANIMLARI	84
III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI.....	84
IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU	86
AİLE AHLAKI DERSİ ÖĞRENME ALANI.....	87
GENÇLİĞE YÖNELİK KISA SÜRELİ ÖĞRETİM PROGRAMI.....	90
GİRİŞ.....	91
I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI	92
II. PROGRAMIN KAZANIMLARI	92
III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI.....	92
IV. DERSLER VE KREDİLER TABLOSU	94
A. KUR'AN-I KERİM DERSİ ÖĞRENME ALANI.....	95
B. DİNİ BİLGİLER DERSİ ÖĞRENME ALANI.....	98

GİRİŞ

Toplumu din konusunda aydınlatmakla görevli olan Diyanet İşleri Başkanlığı, yaygın din eğitimi faaliyetlerinin önemli bir bölümünü Kur'an kursları aracılığıyla yürütmektedir. Kur'an kurslarında farklı yaş ve eğitim düzeylerine sahip vatandaşlara yönelik eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmekte; Kur'an-ı Kerim, itikat, ibadet, siyer ve ahlak alanlarının yanı sıra sosyal etkinlikler aracılığıyla bireylerin dini, sosyal ve manevi gelişimlerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Yetişkinlere yönelik yaygın din eğitimi faaliyetlerinin temelini oluşturan İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları Temel Öğretim Programı, Kur'an-ı Kerim ve Dini Bilgiler öğrenme alanları ile sosyal etkinlikleri kapsayan bütüncül bir yapıya sahiptir. Programda Kur'an-ı Kerim, itikat, ibadet, siyer ve ahlak alanlarına yönelik içeriklere yer verilmekte; muhatapların ihtiyaç ve imkânlarına göre farklı süre ve yoğunluklarda eğitim almalarına imkân sağlayan alternatifler sunulmaktadır.

Bununla birlikte, vatandaşların Kur'an kurslarına devam süresi, ilgi ve ihtiyaçları ile öğrenmek istedikleri dini alanlar birbirinden farklılık göstermektedir. Bazı vatandaşlar temel dini bilgileri bütüncül bir program içerisinde öğrenmeyi tercih ederken bazıları belirli bir alanda daha kısa süreli ve yoğunlaştırılmış bir eğitim alma ihtiyacı duymaktadır. Bu doğrultuda, Kur'an kurslarına kısa süreli katılım sağlayabilecek veya belirli bir alana yönelik bilgi ve becerisini geliştirmek isteyen vatandaşların ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kısa süreli öğretim programlarının hazırlanmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Bu kapsamda Cuma Dersleri, İslam İnanç Esasları, İlmihal, Siyer, Tefsir, Hadis gibi farklı alanlara yönelik öğretim programları hazırlanmıştır. Söz konusu programlarla vatandaşların temel dini eğitimlerini desteklemek, belirli bir alana yönelik bilgi ve ilgilerini geliştirmek, dini bilgi ve uygulamalarını derinleştirmek ve öğrendiklerini günlük hayatlarıyla ilişkilendirmelerine katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Kısa süreli öğretim programlarının hazırlanmasında; vatandaşlardan Başkanlığımıza ulaşan talepler, alanda görev yapan personelin görüş ve önerileri, uygulama sürecinden elde edilen geri bildirimler, muhatap kitlenin ilgi ve ihtiyaçları ile yaygın din eğitimi alanındaki gelişmeler dikkate alınmıştır. Uygulama sürecinde ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda mevcut programların içerik ve yapıları güncellenmiş, vatandaşların farklı ilgi ve ihtiyaçlarına cevap verebilmek amacıyla yeni öğretim programları hazırlanarak program çeşitliliği artırılmıştır.

Bu programların hazırlanmasında; muhatap kitlenin yaş, eğitim, ilgi, ihtiyaç ve hazırbulunuşluk düzeylerini dikkate alan, bireysel farklılıklara duyarlı, öğrenmeyi ve katılımı destekleyen, bilgiyi günlük hayatla ilişkilendirmeyi ve öğrenilenlerin davranışa dönüşmesini esas alan öğrenci merkezli, çerçeve ve esnek öğretim programı anlayışı benimsenmiştir.

I. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI

1. Programın uygulanmasında dersler ve krediler tablosu esas alınır.
2. Program; Başkanlıkça belirlenen eğitim-öğretim takvimine göre uygulanır.
3. İhtiyaç duyulması halinde kredi dağılımlarında Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce değişiklik yapılabilir.
4. Program, her dersin başında belirtilen uygulama ilke ve esasları doğrultusunda yürütülecektir.
5. Uygulama Esasları ile belirlenen derslerin uzaktan eğitim yoluyla yapılması durumunda aşağıdaki hususlara dikkat edilecektir:
 - a) Başkanlıkça Uygulama Esaslarında uzaktan eğitim yoluyla yürütülebileceği belirtilen dersler, çevrim içi olarak gerçekleştirilebilecektir. Söz konusu derslerin kredi/saat açılımları, derslerin açılış şekli, uygulanma usulü ve diğer ilgili hususlar adı geçen uygulama esaslarında belirlenecektir.
 - b) Derslerin yürütülmesinde öğrencilerin mahremiyetine ve kişisel verilerinin korunmasına özen gösterilecek; görüntü, ses ve ders içeriklerinin öğrencilerin bilgisi ve ilgili mevzuatın izin verdiği durumlar dışında kaydedilmesine, paylaşılmasına veya farklı amaçlarla kullanılmasına müsaade edilmeyecektir.
 - c) Uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilen derslere katılan öğrenciler, ders öncesinde mahremiyet, kişisel verilerin korunması, ders ortamının uygun şekilde düzenlenmesi ve çevrim içi iletişim kurallarına ilişkin bilgilendirilecektir.
 - d) Dersler yalnızca öğreticinin anlatımına dayalı olarak yürütülmeyecek; öğrencilerin derse aktif katılımını sağlayacak soru-cevap, örnek olay, problem çözme, kısa uygulamalar, değerlendirme soruları ve benzeri yöntemlere yer verilecektir.
 - e) Öğrencilerin soru sormaları, görüşlerini ifade etmeleri ve derse katkı sunmaları teşvik edilecek; söz almak isteyen öğrencilerin söz hakkı düzenli ve adil bir şekilde yönetilecektir.
 - f) Yüz yüze öğretim süreçlerinde kullanılan yöntem ve teknikler doğrudan çevrim içi ortama aktarılacak yerine, çevrim içi eğitimin imkân ve sınırlılıkları dikkate alınarak uyarlanacaktır.
 - g) Derslerin etkinlik ve verimliliğini artırmak amacıyla Başkanlık tarafından hazırlanan veya uygunluğu onaylanan dijital içerik, materyal, platform ve uygulamalardan etkin şekilde yararlanılacaktır.
 - h) Çevrim içi derslerde öğrencilerin dikkat süreleri ve ekran karşısında bulunmanın getirdiği sınırlılıklar dikkate alınarak konu anlatımı ve etkinliklerin dağılımı bu husus dikkate alınarak planlanacaktır.
 - i) Derslere erişim için kullanılan linklerin ve erişim bilgilerinin yalnızca ders kapsamında yer alan kişilerle paylaşılması, ders ortamının güvenliğinin korunması ve yetkisiz kişilerin derse katılımının önlenmesi hususunda gerekli tedbirler alınacaktır.

- j)** Öğreticiler ders öncesinde kullanılacak platform, bağlantı, ses ve görüntü gibi teknik unsurları kontrol edecek; yaşanabilecek teknik aksaklıklara karşı alternatif iletişim ve materyal paylaşım yöntemlerini dikkate alacaktır.
- k)** Açılış sürecinde sisteme girilen bilgiler doğrultusunda denetimler yapılacağından, dersler sistem üzerinde belirtilen saatlerde ve belirtilen platformlar üzerinden yapılacaktır.

KISA SÜRELİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSLER	ALTERNATİFLER	HAFTALIK KREDİ	PROGRAM İLE İLGİLİ ÖZEL ŞARTLAR
KUR'AN-I KERİM	ALTERNATİF-1	4 Saat	-
	ALTERNATİF-2	6 Saat	-
HATİM	ALTERNATİF-1	6 Saat	Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okumayı bilenler kaydedilecektir.
İSLAM İNANÇ ESASLARI	ALTERNATİF-1	2 Saat	-
İLMİHAL	ALTERNATİF-1	2 Saat	-
TEFSİR	ALTERNATİF-1	2 Saat	-
	ALTERNATİF-2	4 Saat	-
HADİS	ALTERNATİF-1	2 Saat	-
CUMA DERSİ	ALTERNATİF-1	2 Saat	Sadece Cuma günleri uygulanacaktır.
SİYER	ALTERNATİF-1	2 Saat	-
EZBER	ALTERNATİF-1	2 Saat	Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okumayı bilenler kaydedilecektir.
	ALTERNATİF-2	4 Saat	
ESMÂ-İ HÜSNÂ	ALTERNATİF-1	2 Saat	-
AİLE AHLAKI	ALTERNATİF-1	2 Saat	-
GENÇLİĞE YÖNELİK KISA SÜRELİ	ALTERNATİF-1	6 Saat	15 yaş ve üzeri gençler kaydedilecektir.

KUR'AN-I KERİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

GİRİŞ

Kur'an-ı Kerim'in doğru ve güzel okunması, her şeyden önce ona saygının bir gereğidir. Bundan dolayı Müslümanlar Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel okumayı önemsemiş ve Asr-ı Saadetten beri bununla ilgili eğitimi hiçbir zaman ihmal etmemişlerdir. Hz. Peygamber'in (sas) Kur'an-ı Kerim'i ashabına ağır ağır okuması ve güzel sesle okuyanları övmesi Kur'an eğitim ve öğretiminin temelini oluşturmuştur.

Günümüzde Kur'an eğitimine yönelik yaygın din eğitimi faaliyetleri Diyanet İşleri Başkanlığımızca açılan Kur'an kursları vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir. Bu kurslarda yediden yetmişe farklı sosyo-kültürel ve eğitim seviyesine sahip vatandaşlarımıza yönelik çeşitli programlar uygulanmaktadır. Bu programlardan önemli bir kısmı "İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları Öğretim Programları" çatısı altında hazırlanmaktadır. Çerçeve-esnek bir yapıda oluşturulan söz konusu programlar muhatap kitlenin ilgi, ihtiyaç ve beklentileri, günün gelişen ve değişen şartları doğrultusunda çeşitlendirilmektedir.

Bu program da bu kapsamda geliştirilen programlardan biridir. Söz konusu programla; vatandaşlarımızın Kur'an-ı Kerim ve mealini öğrenmeleri ya da mevcut bilgi ve becerilerini geliştirmeleri hedeflenmektedir.

I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin;

1. İslam'ın temel kaynağı Kur'an-ı Kerim'i Arapça metninden doğru ve usulüne uygun okuyabilmeleri ve ibadetleri yerine getirebilecek yeterlikte Kur'an ezberine sahip olabilmeleri,
2. Sağlıklı bir dinî anlayış kazanmaları için Kur'an-ı Kerim'in ana konularına vakıf olmaları hedeflenmektedir.

II. PROGRAMIN KAZANIMLARI

1. Kur'an-ı Kerim'i okumaya istekli olur.
2. Kur'an-ı Kerim'in genel hatlarını, muhtevasını ve temel kavramlarını kavrar.
3. İslâm'ın temel kaynağı Kur'an-ı Kerim'i doğru ve usulüne uygun okur.
4. Kur'an-ı Kerim okuyuş usullerini bilir ve uygular.
5. Ezber müfredatında yer alan dua ve sûreleri usulüne uygun ezberler ve anlamlarını genel hatlarıyla açıklar.
6. Tecvid kurallarını bilir ve uygular.

III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI

1. Programın uygulanmasında dersler ve krediler tablosu esas alınır.
2. Program; Başkanlıkça belirlenen eğitim-öğretim takvimine göre uygulanır.
3. İhtiyaç duyulması halinde kredi dağılımlarında Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce değişiklik yapılabilir.
4. Kur'an-ı Kerim'in bir hayat kitabı olduğu ön planda tutularak öğrencilerin Kur'an hakkında genel bilgiler edinmesi amaçlanır.
5. Yüzüne okuma derslerinde öğrencilerin hazırbulunuşlukları dikkate alınarak, Fatiha Sûresi'nden başlanarak hatim takip edilebileceği gibi ezber konularında yer alan Yâsîn, Mülk Sûresi gibi sûreler başta olmak üzere öğretici tarafından belirlenen sûreler de okunabilir.
6. Yüzüne veya ezbere okunan sûrelerin anlamları üzerinde durulur, öğrenciler dua ve sûrelerin anlamlarını öğrenmeye teşvik edilir.
7. Programda yer alan tecvîd kuralları, yüzüne/ezbere okunacak sûre ve duaların uygulamaları esnasında teorik bilgilere atıflar yapılmak suretiyle öğretilir.
8. Kur'an-ı Kerim öğretiminde 'metnin görsel sunumu, örnek okuyuşlar, bireysel okumalar, toplu tekrarlar, okuyuşun değerlendirilmesi' gibi öğretim teknikleri etkin bir şekilde kullanılır.

IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU

KUR'AN-I KERİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI			
ALTERNATİFLER	DERSLER	HAFTALIK KREDİ	YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR
ALTERNATİF-1 (Haftada 4 Saat)	Kur'an-ı Kerim	3 Saat	- Tecvidli Elif-Bâ Kur'an Öğreniyorum, DİB Yayınları. - Tecvidli Kur'an Okuma Rehberi, DİB Yayınları. - Kur'an-ı Kerim, DİB Yayınları. - Hafız: Lafzın Hâmili Mananın Âmili, DİB Yayınları. - Kur'an-ı Kerim Meali, TDV Yayınları. - Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir, DİB Yayınları. - Kur'an-ı Kerim'i Anlamak, DİB Yayınları. - Namaz Sûrelerinin Türkçe Tercüme ve Tefsiri, A Hamdi Akseki, DİB Yayınları. https://kuran.diyanet.gov.tr/
	Kur'an-ı Kerim Meali	1 Saat	
ALTERNATİF-2 (Haftada 6 Saat)	Kur'an-ı Kerim	4 Saat	
	Kur'an-ı Kerim Meali	2 Saat	

A. KUR'AN-I KERİM DERSİ ÖĞRENME ALANI

DERS	KONULAR
KUR'AN-I KERİM-1	❖ KUR'AN-I KERİM'İ TANIMA ✓ Dinimizin Kur'an Öğrenmeye Verdiği Değer ✓ Kur'an Bizim Hayat Kitabımız ✓ Kur'an-ı Kerim Nelerden Bahseder? ✓ Kur'an-ı Kerim'i Okuma ve Anlamanın Önemi ✓ Kur'an-ı Kerim'i Anlama ile İlgili Bazı Kavramlar (Meal, Tefsir vb.) ✓ Kur'an-ı Kerim'in İç Düzeni (Âyet, Sûre, Hizip, Cüz ve İşâretleri) ✓ Kur'an Tilaveti ile İlgili Bazı Kavramlar (Tecvit, Hatim vb.) ✓ Kur'an'dan Kıssalar ✓ Kur'an'da Yer Alan Sureler
	❖ KUR'AN-I KERİM OKUMAYA GİRİŞ ✓ Harfler ve Özellikleri ✓ Harfler ve İsimleri ✓ Harflerin Yazılışları ✓ Harflerin Mahreçleri ✓ Harflerin Sıfatları ✓ İnce ve Kalın Sesli Harfler ✓ Harflerin Okunuşu ✓ Harekeler: Üstün, Esre, Ötre ✓ Harflerin Cezimli Okunuşu ✓ Harflerin Şeddeli Okunuşu ✓ Harflerin Uzatılarak Okunuşu ✓ Âsar, Med, Kasr ✓ Harflerin Tenvinli Okunuşu ✓ Zamir ✓ Lafzatullah ✓ Râ Harfî ✓ Okunmayan Elif ✓ Tenvinli Kelimelerden Geçiş ✓ Hurûf-u Mukattaa ✓ Vakfetme Kuralları
	❖ YÜZÜNE OKUMA ✓ Fatiha Sûresi ✓ Bakara Sûresi ✓ ... (NOT: Öğrencilerin hazırbulunuşlukları dikkate alınarak yüzüne derslerinde Fatiha Sûresi'nden başlanarak hatim takip edilebileceği gibi ezber konularında yer alan Yâsin, Mülk Sûresi gibi sûreler başta olmak üzere öğretici tarafından belirlenen sûreler de okunabilecektir.)

❖ **EZBERE OKUMA**

- ✓ Sübhâneke Duası
- ✓ Tahiyât Duası
- ✓ Salli-Bârik Duaları
- ✓ Rabbenâ Atina-Rabbenâğfirli Duaları
- ✓ Kunut Duaları
- ✓ Âmentü Duası
- ✓ Ezan, Kamet
- ✓ Yemek Duası
- ✓ Fâtiha Sûresi
- ✓ Fil-Nâs Arası Sûreler
- ✓ Elif-Lâm-Mîm (Bakara/1-5)
- ✓ Ayetü'l-Kürsî (Bakara/255)
- ✓ Âmene'r-Resûlü (Bakara 285-286)
- ✓ Haşr Sûresi Son Üç Ayeti

❖ **TECVİD**

- ✓ Tecvidin Tanımı, Tecvidin Amacı ve Önemi
- ✓ Tecvid ile İlgili Temel Kurallar
- ✓ Medlerle İlgili Kurallar
 - Medd-i Tabîi
 - Medd-i Muttasıl
 - Medd-i Munfasıl
 - Medd-i Lâzım
 - Medd-i Ârız
 - Medd-i Lîn
- ✓ Tenvin ve Sâkin Nûn ile İlgili Kurallar
 - İhfâ
 - İzhâr
 - İklâb
 - İdgâm-ı Mea'l-ğunne
 - İdgâm-ı Bilâ-ğunne
- ✓ İdgâm-ı Misleyn
- ✓ İdgâm-ı Mütecâniseyn
- ✓ İdgâm-ı Mütetekâribeyn
- ✓ İdgâm-ı Şemsiyye
- ✓ İzhâr-ı Kameriyye
- ✓ Sâkin Mim'le İlgili Kurallar
- ✓ Kalkale
- ✓ Kur'an-ı Kerim'de Yer Alan Bazı İşaretler
 - İmale
 - Teshil
 - İşmam
 - Sekte
- ✓ Secavendler
- ✓ Kur'an-ı Kerim'i Okuma Usulleri

KUR'AN-I KERİM-II	❖ YÜZÜNE OKUMA ✓ Âl-i İmrân Sûresi ✓ Nisâ Sûresi ✓ Mâide Sûresi ✓ ... (NOT: Öğrencilerim hazırbulunuşlukları dikkate alınarak hatim takip edilebileceği gibi ezber konularında yer alan sûreler başta olmak üzere öğretici tarafından belirlenen sûreler de okunabilecektir.)
	❖ EZBERE OKUMA ✓ Dua ve Kısa Sûrelerin Tekrarı ✓ Duhâ-Fîl Arası Sûreler ✓ Ezan ve Kamet ✓ Ezan Duası ✓ Yasin Sûresi ✓ Mülk Sûresi ✓ Nebe' Sûresi
	❖ TECVİD ✓ Tecvitle İlgili Temel Kurallar Tekrarı ✓ Özel Bazı Tilavet Kuralları (Med, Kasr, İsmâm, Revv, Teshîl vb.)

B. KUR'AN-I KERİM MEALİ DERSİ ÖĞRENME ALANI

DERS	KONULAR
KUR'AN-I KERİM MEALİ-I	❖ ANA HATLARIYLA KUR'AN SÛRELERİ VE TEMEL KONULARI ❖ MEÂL OKUMA İLKELERİ ✓ Fatiha Sûresi'nin Meâli ✓ Bakara Sûresi 1-7. Ayetlerin Meâli ✓ Ayete'l-Kursî'nin Meâli ✓ Bakara Sûresi'nin Son İki Ayetinin Meâli ✓ Haşr Sûresi'nin Son Dört Ayetinin Meâli ✓ Duhâ-Nâs Arası Sûrelerin Meâlleri
KUR'AN-I KERİM MEALİ-II	✓ Yâsîn Sûresi'nin Meâli ✓ Fetih Sûresi'nin Meâli ✓ Hucurat Sûresi'nin Meâli ✓ Mülk Sûresi'nin Meâli ✓ Kehf Sûresi'nin Meâli ✓ Lokman Sûresi'nin Meâli ✓ Cuma Sûresi'nin Meâli ✓ Kiyâme Sûresi'nin Meâli

HATİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

GİRİŞ

Kur'an'ın, okunup anlaşılması ve gereğince hareket edilmesi amacıyla indirildiği şüphesizdir. Hz. Peygamber (sas), Kur'an okuyup onunla amel edenlerin gıpta edilecek kimseler olduğunu, okunan Kur'an'ın her harfine karşılık on sevap verileceğini, okuyanlar için Kur'an'ın dünyada huzur kaynağı, âhirette de şefaathçi olacağını bildirmiştir (Buhârî, “Fezâ'ilü'l-Kur'ân”, 17, 20; Müslim, “Şalâtü'l-müsâfirîn”, 243, 266, 268; Tirmizî, “Kırâ'ât”, 12; Ebû Dâvûd, “Vitr”, 14). Allah kelâmı olan Kur'ân-ı Kerim'in Müslümanlar nezdindeki büyük değeri ve onun okunmasıyla ilgili emir ve teşvikler sebebiyledir ki ashâb-ı kirâm ve onları takip eden nesiller Kur'an okumayı, onunla meşgul olmayı daima ön planda tutmuşlardır. Resûl-i Ekrem ayrıca, Kur'an'ı tertip üzere okuyarak hatim indirmeyi Allah'ın en çok sevdiği işlerden biri olarak nitelendirmiştir (Dârimî, “Fezâ'ilü'l-Kur'ân”, 33; Tirmizî, “Kırâ'ât”, 13).

Kur'an-ı Kerim'in doğru ve güzel okunması, her şeyden önce ona saygının bir gereğidir. Bundan dolayı Müslümanlar Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel okumayı önemsemiş ve Asr-ı Saadetten beri bununla ilgili eğitimi hiçbir zaman ihmal etmemişlerdir. Hz. Peygamber'in (sas) Kur'an-ı Kerim'i ashabına ağır ağır okuması ve güzel sesle okuyanları övmesi Kur'an eğitim ve öğretiminin temelini oluşturmuştur.

Günümüzde Kur'an eğitimine yönelik yaygın din eğitimi faaliyetleri Diyanet İşleri Başkanlığımızca açılan Kur'an kursları vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir. Bu kurslarda yediden yetmişe farklı sosyo-kültürel ve eğitim seviyesine sahip vatandaşlarımıza yönelik çeşitli programlar uygulanmaktadır. Bu programlardan önemli bir kısmı “İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları Öğretim Programları” çatısı altında hazırlanmaktadır. Çerçeve-esnek bir yapıda oluşturulan söz konusu programlar muhatap kitlenin ilgi, ihtiyaç ve beklentileri, günün gelişen ve değişen şartları doğrultusunda çeşitlendirilmektedir. Başkanlığımızca yürütülen yaygın din eğitimi faaliyetlerinin merkezi olan Kur'an kurslarımız, Allah'ın insanlığa gönderdiği son ilahi kitap olan Kur'an-ı Kerim'i okumak, anlamak ve ona uygun bir hayat yaşamak isteyen vatandaşlarımıza yönelik eğitim hizmetleri vermektedir.

Hatim Dersi Öğretim Programı da bu kapsamda geliştirilmiştir. Söz konusu programla, Kur'an-ı Kerim'in baştan sona okunmasıyla birlikte arzu eden vatandaşlarımıza Kur'an'ın ana konuları ve temel mesajları ile ilgili bilgilerin sunulması ve bu doğrultuda muhatapların manevi hayatlarının zenginleşmesine katkıda bulunulması hedeflenmektedir.

I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin;

1. Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun olarak hatim yapmaları,
2. Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel okumaları,
3. Sağlıklı bir dinî anlayış kazanmaları için Kur'an-ı Kerim'in ana konularına vakıf olmaları,
4. Kur'an-ı Kerim ve mealî ile ilgili temel düzeyde bilgi, beceri ve farkındalık kazanmaları hedeflenmektedir.

II. PROGRAMIN KAZANIMLARI

1. Kur'an-ı Kerim'i tecvid kurallarına ve usulüne uygun şekilde doğru ve güzel okuyarak hatim yapar.
2. Kur'an-ı Kerim'i düzenli okumaya istekli olur.
3. Kur'an-ı Kerim'in iç düzenini (ayet, sûre, cüz, hizip) ve tilavete dair kavramları (tecvid, hatim, mukabele) açıklar.
4. Kur'an-ı Kerim'in ana konularını ve mesajlarını öğrenerek hayatına aktarma farkındalığı kazanır.
5. Kur'an-ı Kerim'in rehberliğinde milli ve manevî değerleri, kardeşlik bağlarını ve toplumsal birlik bilincini içselleştirir.

III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI

1. Programın uygulanmasında dersler ve krediler tablosu esas alınır.
2. Program; Başkanlıkça belirlenen eğitim-öğretim takvimine göre uygulanır.
3. İhtiyaç duyulması halinde kredi dağılımlarında Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce değişiklik yapılabilir.
4. Program, Kur'an-ı Kerim'i okumayı bilen öğrencilerden uygun sınıflar oluşturulabildiği takdirde açılır.
5. Eğitim-öğretim süresince mümkün olduğunca öğrencilerin aktif katılımı sağlanır.
6. Kur'an-ı Kerim'in bir hayat kitabı olduğu ön planda tutularak öğrencilerin Kur'an hakkında genel bilgiler edinmesi amaçlanır.
7. Programda yer verilen konular işlenirken, sade ve anlaşılır bir dil kullanılmasına dikkat edilir, bireysel farklılıklar ve muhatapların hazırbulunuşluğu daima göz önünde bulundurulur.
8. Milli birlik ve beraberliği güçlendirici; sevgi, saygı, kardeşlik, arkadaşlık, dostluk bağlarını pekiştirici; vatan, millet, bayrak, şehitlik, gazilik gibi milli değerlerin ve kavramların benimsetilmesine özen gösterilir.

IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU

HATİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	
HAFTALIK KREDİ	YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR
6 Saat	• Kur'an, Hatim, Mukabele maddesi, DİA. • Kur'an-ı Kerim, DİB Yayınları. • Hafız: Lafzın Hâmili Mananın Âmili, DİB Yayınları. • Hayat Rehberi Kur'an (Konulu Tefsir), DİB Yayınları. • Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir, DİB Yayınları. • Kur'an-ı Kerim Meali, Komisyon, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları. • Kur'an-ı Kerim'i Anlamak, DİB Yayınları. • Namaz Sürelerinin Türkçe Tercüme ve Tefsiri, A. Hamdi Akseki, DİB Yayınları. • https://kuran.diyanet.gov.tr/

HATİM DERSİ ÖĞRENME ALANI

DERS	KONULAR	KAYNAKLAR
HATİM 1 ve 2	❖ KUR'AN-I KERİM'İ TANIMA ✓ Kur'an-ı Kerim'in Tanımı ✓ Dinimizin Kur'an Öğrenmeye Verdiği Değer ✓ Kur'an Bizim Hayat Kitabımız ✓ Kur'an-ı Kerim Nelerden Bahseder? ✓ Kur'an-ı Kerim'i Okuma ve Anlamanın Önemi ✓ Kur'an-ı Kerim'i Anlama ile İlgili Kavramlar (Meal, Tefsir vb.) ✓ Kur'an-ı Kerim'in İç Düzeni (Âyet, Sûre, Hizip, Cüz ve İşâretleri) ✓ Kur'an Tilaveti ile İlgili Bazı Kavramlar (Tecvit, Hatim, Mukabele vb.)	• Kur'an, Hatim, Mukabele maddesi, DİA. • Kur'an-ı Kerim, DİB Yayınları. • Hafız: Lafzın Hâmili Mananın Âmili, DİB Yayınları. • Hayat Rehberi Kur'an (Konulu Tefsir), DİB Yayınları. • Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir, DİB Yayınları. • Kur'an-ı Kerim'i Anlamak, DİB Yayınları. • Namaz Sûrelerinin Türkçe Tercüme ve Tefsiri, A. Hamdi Akseki, DİB Yayınları.
	• 1 ve 2. Cüz	• Kur'an-ı Kerim, DİB Yayınları. • Lafzın Hâmili Mananın Âmili I-II-III, DİB Yayınları. • Hayat Rehberi Kur'an (Konulu Tefsir), DİB Yayınları.
	• 3 ve 4. Cüz	
	• 5 ve 6. Cüz	
	• 7 ve 8. Cüz	
	• 9 ve 10. Cüz	
	• 11 ve 12. Cüz	
	• 13 ve 14. Cüz	
	• 15 ve 16. Cüz	
	• 17 ve 18. Cüz	
	• 19 ve 20. Cüz	
	• 21 ve 22. Cüz	
	• 23 ve 24. Cüz	
	• 25 ve 26. Cüz	
	• 27 ve 28. Cüz	
	• 29 ve 30. Cüz	
	• Hatim Duası ve Programı	

**İSLAM İNANÇ ESASLARI DERSİ ÖĞRETİM
PROGRAMI**

GİRİŞ

İslam dini bireyin hem dünya hem de ahirette mutlu bir yaşam sürdürmesi için bütün zamanlara hitap eden ebedi hakikatler barındırmakta, insanlığa hiçbir dinde olmayan bir nizam ile seslenmektedir. Bu nizam içerisinde ferdin inanç, ibadet, ahlak vb. hayatının tamamı ile ilgili esaslar bulmak mümkündür. Zaman içerisinde bu esasları konu edinen müstakil ilim dalları oluşmuştur. İslam dininin inanç esasları da bu ilim dallarından biridir.

İslam inanç esasları alanının merkezini Allah'a inanç yani ulûhiyet oluşturmaktadır. Meleklerle iman, kitaplara iman, peygamberlere iman, ahirete iman, kaza ve kadere iman bu inanç ilkesi çerçevesinde anlam kazanır.

İnanç ve itikat, insanın bütün hayatını etkileyen bir motivasyon ve karaktere sahiptir. Sağlam bilgi ve metodolojiye dayanan inanç, medeniyetin inşasında ve gelişmesinde itici bir role sahipken, ilke ve metodolojiden uzak inanç ve düşünceler ise yıkıcı sonuçlara sebep olabilmektedir. Dolayısıyla inancın sağlam ve sahih temeller üzerine bina edilmesi büyük önem arz etmektedir.

Toplumu din konusunda sağlam kaynaklara ve sahih bilgiye dayalı olarak aydınlatma görevi yasalarca kendisine tevdi edilen Diyanet İşleri Başkanlığımız, ülkemizin dört bir yanında açmış olduğu Kur'an kursları vasıtasıyla İslam dininin inanç esaslarının, bireyi ve toplumu birleştiren, toplumsal dayanışmaya katkı sunan bir unsur olarak benimsenmesi noktasında önemli görevler üstlenmektedir. Bu kurslarda farklı sosyo-kültürel ve eğitim geçmişine sahip vatandaşımıza yönelik çeşitli programlar uygulanmaktadır. Ağırlıklı olarak İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları Öğretim Programları çatısı altında hazırlanan ve çerçeve-esnek bir yapıda oluşturulan söz konusu programlar, muhatap kitlenin ilgi, ihtiyaç ve beklentileri günün gelişen ve değişen şartları doğrultusunda çeşitlendirilmektedir. İslam İnanç Esasları Dersi Öğretim Programı da bu kapsamda geliştirilen çalışmalardan biridir.

Söz konusu programla, arzu eden vatandaşlarımıza İslam İnanç Esasları hakkında Kur'an-ı Kerim, hadis-i şerif, İslam medeniyetinin zengin düşünce tecrübesi ve birikimi göz önünde bulundurularak, bidat, hurafe ve batıl inançlardan uzak bilgiler sunulması hedeflenmektedir.

Programın hazırlanmasında; muhatap kitlenin bilişsel, sosyal ve duyuşsal yönden gelişimlerini dikkate alan, öğrenci merkezli yöntem ve teknikleri kullanmayı öngören; bireysel farklılıkları göz önünde bulunduran çerçeve-esnek öğretim programı anlayışı benimsenmiştir.

I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin;

1. İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esasları konusunda bilgi ve bilinç kazanmaları,
2. İslam inanç esasları ile ilgili temel düzeyde bir bilgi edinmeleri,
3. İslam inanç esaslarının özelliklerini fark etmeleri,
4. Sağlıklı bir dini hayat için İslam inanç esaslarını öğrenmenin önemini kavramaları,
5. Günümüz toplumunda İslam inanç esasları alanında yaşanan sıkıntılarla ilgili bilgi sahibi olmaları,
6. İslam inanç esaslarının temel meselelerini kavramaları ve inançla ilgili sorulara cevap verebilmeleri,
7. İslam inanç esaslarında Hz. Peygamber'den günümüze kadar yaşanan süreç hakkında genel hatlarıyla bilgi sahibi olmaları,
8. İman esaslarını bir bütün olarak içselleştirmeleri hedeflenmektedir.

II. PROGRAMIN KAZANIMLARI

1. İmanın esaslarını açıklar.
2. Allah'ın varlığı, birliği, sıfatları ve isimleri hakkında bilgi verir.
3. Melekler, kitaplar, peygamberler, ahiret ve kadere iman esaslarını kısaca açıklar.
4. Kur'an'ın Allah'ın son kitabı olduğunu ve evrensel mesajlar taşıdığını kavrar.
5. Hurafeler ve yanlış inançlardan uzak durma bilinci geliştirir.
6. Günümüz inanç problemleriyle baş edebilmek için sağlam inanç temelleri oluşturur.

III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI

1. Programın uygulanmasında dersler ve krediler tablosu esas alınır.
2. Program; Başkanlıkça belirlenen eğitim-öğretim takvimine göre uygulanır.
3. İhtiyaç duyulması halinde kredi dağılımlarında Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce değişiklik yapılabilir.
4. Konular Kur'an ve sünnet bütünlüğünde, sahih dini bilgiyi esas alan bir yaklaşımla işlenir.
5. Derste farklı kaynaklardan da yararlanılarak konularla ilgili gerekli hazırlık yapılır.
6. Öğretici, derse hazırlıklı gelmeleri için bir sonraki dersin konusu hakkında öğrencileri bilgilendirir.
7. Programın ilk haftasında alanın temel kavramları ve kaynakları hakkında öğrencilere seviyelerine uygun sade ve özlü bilgiler verilir.
8. Tarihte yaşanmış ve öğrencinin manevi hayatının şekillenmesinde doğrudan bir katkısı bulunmayan itikadi tartışmalara girilmekten kaçınılır.
9. Dünyada İslam imajını zedeleyen, insanlarda İslam karşıtı düşüncelerin oluşmasına sebep olan ve dini kendi çıkarları yönünde kullanan dini görünümlü hareketlerin oluşturduğu tehditle ilgili öğrenciler bilgilendirilir.
10. Günümüz inanç problemleri ve inkârcı dini akımlar hakkında öğrenciler bilgilendirilir.
11. İnançla ilgili sorular ve cevapları üzerinde durulur.

IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU

İSLAM İNANÇ ESASLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	
HAFTALIK KREDİ	YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR
2 Saat	• “Akâid” maddesi, DİA. • İnanç Kitapları Serisi (9 Kitap/İslam’da İman Esasları, Allah’a İman Meleklerle İman, Kitaplara İman, Peygamberlere İman, Ahirete İman, Kadere İman, İlahi Adalet ve Rahmet Penceresinden Kötülük ve Musibetler, Çağdaş İnanç Problemleri), DİB Yayınları. • İlmihal I-II, DİB Yayınları. • İslam İlmihali, DİB Yayınları. • Dinim İslam, DİB Yayınları. • Hadislerle İslam Cilt I. • FETÖ ve DEAŞ Raporları, DİB Yayınları. • İslam İnanç Esasları, Çağfer Karadaş, DİB Yayınları, Diyanet Akademisi Kitaplığı.

İSLAM İNANÇ ESASLARI DERSİ ÖĞRENME ALANI

DERSLER	KONULAR	KAYNAKLAR
İSLAM İNANÇ ESASLARI-I	❖ DİN-İMAN VE İSLAM ✓ Dinin Tanımı ve Dine Duyulan İhtiyaç ✓ Dinimiz İslam ✓ İman ve İslam ✓ İmanın Tanımı ve Kapsamı ✓ İcmâlî ve Tafsîlî İman ✓ Taklîdî ve Tahkîkî İman ✓ İman ile Amel Arasındaki Bağ ✓ İmanın Geçerli Olmasının Şartları ✓ Büyük Günah Kavramı ✓ Tasdik ve İnkâr Bakımından İnsanlar ✓ Küfür ve Şirk ✓ İman ile Küfür Arasındaki Sınır	• İslam’da İman Esasları, s. 38-64; 70-85. • İlmihal, I, s. 68-79.
	❖ ALLAH’A İMAN ✓ Allah’ın Varlığı ve Birliği ✓ İnsanın ve Kâinatın Yaratılışında Allah’ın Varlığına İşaret Eden Deliller ✓ Allah’ın Sıfatları ✓ Esmâ-i Hüsnâ: Allah’ın En Güzel İsimleri ✓ Ayet ve Hadisler Işığında Allah’ın Cennette Görülmesi ✓ İnsanın Sorumluluğu ✓ Dalalet ve Hidayet ✓ Allah’a İmanın Birey ve Toplum Hayatındaki Etkileri	• İslam’da İman Esasları, s. 67-70; 89-186. • İlmihal, I, s. 79-89.
	❖ Allah’a İman Konusu Bağlamında Bazı Sorular ve Cevapları	• İslam’da İman Esasları, s. 186-199.
	❖ MELEKLERE İMAN ✓ Melek Kavramı ve Meleklerle İman ✓ Kur’an-ı Kerim’de Melekler ✓ Hadislerde Melekler ✓ Meleklerin Özellikleri ✓ Meleklerle İmanın Birey ve Toplum Hayatındaki Etkileri ✓ Görünmeyen Diğer Varlıklar	• İslam’da İman Esasları, s. 199-253. • İlmihal, I, s. 92-98
	❖ Meleklerle İman Konusu Bağlamında Bazı Sorular ve Cevapları	• İslam’da İman Esasları, s. 253-276.
İSLAM İNANÇ ESASLARI-II	❖ KİTAPLARA İMAN ✓ Vahiy Nedir? ✓ Kutsal Kitaplar ✓ Kur’an-ı Kerim’in Özellikleri ✓ Kitaplara İmanın Birey ve Toplum Hayatındaki Etkileri	• İslam’da İman Esasları, s. 279-294. • İlmihal, I, s. 99-105
	❖ PEYGAMBERLERE İMAN ✓ Vahyin Geliş Şekilleri ✓ Peygamberlere Olan İhtiyaç ✓ Kur’an-ı Kerim’de Zikredilen Peygamberler ✓ Ülü’l-Azm Peygamberlerin Hayatları ✓ Peygamberlerin Sıfatları ✓ Peygamberlerin Görevleri ✓ Son Peygamber Hz. Muhammed ✓ Hz. Peygamberin Mucizeleri	• İslam’da İman Esasları, s. 297-385. • İlmihal, I, s. 105-117.

	✓ Mucize, ✓ Keramet, Meûnet, İstidrac, İhanet vb. Kavramlar	
	❖ Peygambere İman Konusu Bağlamında Bazı Sorular ve Cevapları	● İslam'da İman Esasları, s. 385-396.
	❖ AHİRETE İMAN ✓ Kur'an'da Ahiret İnancı ✓ Hadislerde Ahiret İnancı ✓ Ahirete İmanın Birey ve Toplum Hayatındaki Etkileri ✓ Kabir ve Berzah Âlemi ✓ Ahiretle İlgili Kavramlar (Sûr, Ba's, Mizan, Haşr, Amel Defteri, Hesap, Şefaât, Sırat) ✓ Kıyamet ve Alametleri ✓ Cennet ✓ Cennet Nimetleri ve Cennetin Özellikleri ✓ Cehennem ✓ Cennet ve Cehennemin Ebediliği	● İslam'da İman Esasları, s. 399-468. ● İlmihal, I, s. 117-131.
	❖ Ahirete İman Konusu Bağlamında Bazı Sorular ve Cevapları	● İslam'da İman Esasları, s. 469-488.
	❖ KADER VE KAZAYA İMAN ✓ Kader ve Kaza Kavramları ✓ Kader ve Kazaya İmanın Müminin Hayatındaki Önemi ✓ İnsanın Sorumluluğu ve Kader ✓ Hidayet-Dalâlet ve Kader ✓ Belâ-Günah ve Kader ✓ Kaza ve Kaderle İlgili Yanlış Anlayışlar ✓ Tevekkül ✓ Ecel ✓ Rızık	● İslam'da İman Esasları, s. 491-501. ● İlmihal, I, s. 131-140.
	❖ Kaza ve Kadere İman Konusu Bağlamında Bazı Sorular ve Cevapları	● İslam'da İman Esasları, s. 502-507.
	❖ GÜNÜMÜZ İNANÇ VE DÜŞÜNCE YAKLAŞIMLARI ✓ Kur'ancılık ✓ Selefilik ✓ Mezhepçilik ✓ Mezhepsizlik ✓ Uzak Doğu Ritüelleri ✓ Bioenerji, Cincilik, Medyumluk, Büyücülük ✓ Deizm ✓ Ateizm ✓ Materyalizm ✓ Pozivitizm ✓ Sekülerizm ✓ ThetaHealing ✓ Agnostisizm ✓ Apateizm ✓ DİN İSTİSMARI VE İNANÇLARIN KÖTÜYE KULLANILMASI	● Modern Çağın İnanç Sorunları, DİB Yayınları. ● İslam İnanç Esasları, Çağfer Karadaş, Diyanet Akademisi Kitaplığı, DİB Yayınları.

İLMİHAL DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

GİRİŞ

İslam dini, bireyin dünya ve ahirette mutlu bir hayat sürmesi için inanç, ibadet, ahlak ve diğer konularla ilgili gerekli olan hususları vaz' etmiştir. Teşri olunan ilke ve hükümler çerçevesinde hareket edilmesi istenmiş, yasaklanan konulardan da uzak durulması emredilmiştir. Bireyin hayatının farklı alanlarına taalluk eden konularla ilgili zaman içerisinde çeşitli ilim dalları oluşmuştur. Örneğin bireyin inanç dünyası ile ilgili konuları akaid ilmi konu edinirken, muamelat, ukubat, ahval-ı şahsiyye ve günlük ibadet hayatını ise fıkıh ilmi konu edinmiştir. Nitekim fıkıh kısaca 'kişinin dünya ve ahiret hayatı için lehine ve aleyhine olan şeyleri bilme ilmi' olarak tanımlanmıştır.

Hayatın gereksinimlerinin artmasıyla birlikte fıkıhın meseleleri de çeşitlenmiştir. Fıkıhî meselelere ilişkin üretilen mufassal bilgilerin, vatandaşların ihtiyaç ve seviyelerini merkeze alan bir yaklaşımla, İslam'ın özellikle ibadet ve muamelat ile ilgili konularının ilmihal başlığı altında derlendiği özlü çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalarda fıkhi ihtilaflara girilmekten kaçınılarak olabildiğince kesin ve net çözümlerin/bilgilerin sunulduğu özel bir tasnif türü ortaya konulmuş, insanların günlük dini hayatlarında namaz, oruç, zekât, hac, temizlik vb. meselelerde karşılaştıkları soru/sorunlarla ilgili Kur'an ve Sünnete uygun bir yaşam sürmeleri için bilgiler sunulmuştur.

İlmihal düzeyinde bilgi sahibi olma hususu, sağlıklı bir dini hayatın inşa edilmesi ve idame ettirilmesinde önemli rol oynamaktadır. Dolayısıyla her mümin inandığı dinin ana kaynağı olan Kur'an, sünnet ve Hz. Peygamberden günümüze kadar oluşmuş olan zengin medeniyet tecrübesinden süzölmüş bilgileri öğrenmeye muhtaçtır. Diyanet İşleri Başkanlığımız bu gerçeklikten hareketle Kur'an kursları eğitimlerinde temel dini bilgiler alanına daima yer vermiştir.

Kur'an kurslarında yediden yetmişe farklı sosyo-kültürel ve eğitim geçmişine sahip vatandaşlarımıza yönelik çeşitli programlar uygulanmaktadır. Bu programların önemli bir kısmı İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları Öğretim Programları çatısı altında hazırlanmaktadır. Çerçeve-esnek bir yapıda oluşturulan söz konusu programlar muhatap kitlenin ilgi, ihtiyaç ve beklentileri günün gelişen ve değişen şartları doğrultusunda çeşitlendirilmektedir. "İlmihal Dersi Öğretim Programı" da bu kapsamda hazırlanan programlardan biridir. Söz konusu programla arzu eden vatandaşlarımıza ibadetle ilgili İslam'ın temel kaynaklarına dayalı sahih ve sağlam bilgiler verilerek muhatapların dini hayatlarının zenginleşmesine katkıda bulunulması hedeflenmektedir.

I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin;

1. İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esasları konusunda bilgi ve bilinç kazanmaları,
2. İlmihal bilgisine sahip olmanın Müslüman'ın günlük yaşamındaki önemini fark etmeleri,
3. İlmihallerde geçen temel konuları ve konulara ilişkin hükümleri farklı yönleriyle açıklamaları,
4. Manevi hayata yön veren duygu ve değerleri, sahih ve sağlam dini bilgilerle temellendirmeleri,
5. İslam fıkında belli başlı ameli mezhepleri bilmeleri,
6. Öğrendiği bilgilerle ibadet hayatını zenginleştirmeleri hedeflenmektedir.

II. PROGRAMIN KAZANIMLARI

1. İbadetlerin anlamını, bireysel ve toplumsal işlevlerini açıklar.
2. Abdest, gusül, teyemmüm gibi temizlikle ilgili hükümleri öğrenir ve uygular.
3. Namaz, oruç, zekât ve hac gibi temel ibadetleri tanır ve uygulama becerisi geliştirir.
4. İbadetlerle ilgili temel kavramları (farz, vacip, sünnet, mekruh vb.) açıklar.
5. Dua, tövbe, şükür gibi manevi boyutları olan ibadetlerin anlamını fark eder.
6. Helal-haram, kul ve kamu hakkı, mahremiyet gibi kavramları açıklar ve hayatında uygular.
7. Aile hayatı, sağlık, ticaret gibi alanlarda dinin ölçülerine dair bilgi sahibi olur ve hayatında uygular.

III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI

1. Programın uygulanmasında dersler ve krediler tablosu esas alınır.
2. Program; Başkanlıkça belirlenen eğitim-öğretim takvimine göre uygulanır.
3. İhtiyaç duyulması halinde kredi dağılımlarında Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce değişiklik yapılabilir.
4. Konular Kur'an ve sünnet bütünlüğünde, sahih dini bilgiyi esas alan bir yaklaşımla işlenir.
5. Derste farklı kaynaklardan da yararlanılarak konularla ilgili gerekli hazırlık yapılır.
6. Öğretici, derse hazırlıklı gelmeleri için bir sonraki dersin konusu hakkında öğrencileri bilgilendirir.
7. Programın ilk haftasında alanın temel kavramları, kaynakları hakkında öğrencilere seviyelerine uygun sade ve özlü bilgiler verilir.
8. Programda yer alan konulara ilişkin sıralama örnek niteliğinde olup gerektiğinde öğretmenler, muhatapların ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak konular arasında takdim-tehir yapabilir.
9. İbadet derslerinin, hem teorik hem de pratik yönü dikkate alınarak ibadetle ilgili konuların somutlaştırılması ve anlaşılır hale gelmesi için uygulamalara yer verilir.
10. İbadetlerin bireysel ve toplumsal faydalarına ve hikmet boyutuna işaret edilir.
11. Konuların anlatımında öğrencilerin dini yaşantıları, ihtiyaçları, sosyo-kültürel özellikleri dikkate alınarak mezheplerin farklı görüş ve uygulamalarına yer verilir.

12. Günlük dini hayatı doğrudan ilgilendiren ilmihal konularında muhatapların ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak Hanefi ve Şafii mezhepleri arasındaki görüş ve uygulama farklılıklarına atıflar yapılır.

13. Fıkhi mezheplerin zenginlik olduğuna; İslam'ın yaşanmasında zaman, mekân ve şartlara göre kolaylık sağladığına vurgu yapılır.

IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU

İLMİHAL DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	
HAFTALIK KREDİ	YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR
2 Saat	• “İlmihal” maddesi, DİA. • İlmihal I-II, DİB Yayınları. • İslam İlmihali, Lütfi Şentürk, Seyfettin Yazıcı, DİB Yayınları. • Din İşleri Yüksek Kurulu Fetvalar, DİB Yayınları. • Büyük Şafii İlmihali, Halil Günenç, DİB Yayınları. • Şafii Fıkhi, Mehmet Keskin, DİB Yayınları. • Sıkça Sorulan Sorular (Namaz, Oruç, Zekât, Hac), DİB Yayınları.

İLMİHAL DERSİ ÖĞRENME ALANI

DERSLER	KONULAR	KAYNAKLAR
İLMİHAL-I	❖ TEMİZLİK ✓ Temizlik-İbadet İlişkisi ✓ Maddi ve Hükmi Temizlik ✓ Abdest ✓ Gusül ✓ Teyemmüm ✓ Kadınlara Mahsus Haller	● İlmihal, I, s. 183-215.
	❖ NAMAZ ✓ Namazın Mahiyeti ve Önemi ✓ Namazın Farzları ve Vacipleri ✓ Namazın Sünnet ve Adabı ✓ Namazı Aykırı Davranışlar ✓ Namazın Kılınışı ✓ Ezan ve Kamet ✓ Cemaatle Namaz ✓ Cuma Namazı ✓ Vitir Namazı ✓ Bayram Namazı ✓ Cenaze Namazı ✓ Nafile Namazlar ✓ Namazların Kazası ✓ Sehiy ve Tilavet Secdeleri ❖ Namazla İlgili Sıkça Sorulan Sorular ve Cevapları	● İlmihal, I, s. 217-377.
	❖ ORUÇ ✓ Orucun Mahiyeti ve Önemi ✓ Orucun Çeşitleri ✓ Orucun Rükün ve Şartları ✓ Orucun Yasakları ✓ Orucun Kazası ❖ Oruçla İlgili Sıkça Sorulan Sorular ve Cevapları	● İlmihal, I, s. 379-415. ● Oruç: Sıkça Sorulan Sorular.
	❖ ZEKÂT ✓ Zekâtın Mahiyet ve Önemi ✓ Zekâtın Şartları ✓ Zekâta Tabi Mallar ✓ Zekâtın Ödenmesi ✓ Zekâtın Dağıtımı ✓ Zekât Vermenin Âdâbı ✓ Fıtır Sadakası ❖ Zekâtla İlgili Sıkça Sorulan Sorular ve Cevapları	● İlmihal, I, s. 419-509. ● Zekât: Sıkça Sorulan Sorular.
İLMİHAL -II	❖ HAC VE UMRE ✓ Haccın Mahiyeti ve Önemi ✓ Haccın Şartları ✓ Haccın Rükünleri ✓ Haccın Vacipleri ✓ Haccın Sünnetleri ve Âdâbı ✓ Haccın Çeşitleri	● İlmihal, I, s. 511-569; II, s. 1-11. ● Hac: Sıkça Sorulan Sorular. ● Kurban: Sıkça Sorulan Sorular. ● Hac İlmihali.

	✓ Umre ✓ Hac ve Umrenin Yapılışı ✓ Hac ve Umre ile İlgili Kurbanlar ✓ Hac-Umre Yasakları ve Cezalar ✓ İhsar ve Fevat ✓ Hacda Vekâlet ✓ Medine’de Mescid-i Nebevî’yi ve Peygamberimizin Kabrini Ziyaret ve Âdâbı ❖ Hacla İlgili Sıkça Sorulan Sorular ve Cevapları ❖ KURBAN ✓ Kurban İbadeti ve Önemi ✓ Kurbanla İlgili Hükümler ❖ Kurbanla İlgili Sıkça Sorulan Sorular ve Cevapları	
	❖ KEFFARETLER	● İlmihal, II, s. 13-20.
	❖ ADAK VE YEMİNLER	● İlmihal, II, s. 21-28.
	❖ HARAMLAR VE HELALLER	● İslam İlmihali, Lütfi Şentürk, DİB Yayınları. ● İlmihal, II, s. 29-193.
	❖ GÜNCEL MESELELER/FIKHÎ SORULAR	● İslam İlmihali, Lütfi Şentürk, DİB Yayınları. ● İlmihal II, Komisyon, DİB Yayınları. ● Sorularla İslam, Komisyon, DİB Yayınları. ● Fetvalar, Din İşleri Yüksek Kurulu, DİB Yayınları.

TEFSİR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

GİRİŞ

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim Allah Teâla tarafından Cebrail vasıtasıyla Hz. Peygamber (sas)'e 23 yıllık bir zaman diliminde indirilmiştir. Bu süre zarfında Hz. Peygamber, Allah'ın emirlerini müminlere tebliğ ediyor dinin doğru anlaşılması noktasında açıklamalarda bulunuyordu. Hz. Peygamber (sas) tebliğ ve tebyîn ile birlikte, Allah'ın emir ve yasaklarını öncelikle bizzat kendisi hayatında uygulamaya koyarak ashabına örneklik teşkil ediyordu. Müslümanlar itikat, ibadet, ahlak vb. dini ve dünyevi hayatlarına dair karşılaştıkları sorunların çözümü için Hz. Peygamber hayatta iken ona müracaat ediyor, sorunun çözümünü birinci kaynaktan öğrenebilme imkânına sahip oluyorlardı.

Hz. Peygamber'in vefatından sonra Müslümanlar Kur'an'ın en büyük müfessiri olan kaynaktan mahrum kalmışlardı. Zaman içerisinde hayatın gereksinimlerinin karmaşıklaşması, yeni ihtiyaçların ortaya çıkması, İslam coğrafyasının sınırları içine kadim medeniyetlere mensup insanların girmesi, farklı din ve kültürlerle karşılaşma, nasların anlaşılmasında çeşitli sorunlara sebep olmuştur. Bu noktada Kur'an'ın tefsirine olan ihtiyaç kendini bariz bir şekilde ortaya koymuştur. Bu sebeple müfessirler Kur'an ve sünnet bütünlüğü ekseninde günün gelişen ve değişen şartları, bütün ilim dallarındaki yenilikleri de göz önünde bulundurarak Kur'an'ı tefsir etmeye çalışmışlardır. Bu kapsamda ilk asırlardan günümüze kadar sayısız tefsirler yazılmıştır.

Kur'an-ı Kerim'in anlaşılması, hayatını onunla anlamlandırılması sağlıklı bir dini hayatın inşa edilmesinde önemli rol oynamaktadır. Dolayısıyla her mümin, inandığı dinin ana kaynağını bilmeye, onun içindeki ilahi emir ve hikmetleri anlamaya muhtaçtır. Bu amaç ve gayenin gerçekleşmesine yönelik ilk asırlardan beri Müslümanlar tarafından çeşitli müesseseler geliştirilmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığımız bünyesinde faaliyet gösteren Kur'an kursları da hiç şüphesiz bunların başında gelmektedir.

Kur'an kurslarında yediden yetmişe farklı sosyo-kültürel ve eğitim geçmişine sahip vatandaşlarımıza yönelik çeşitli programlar uygulanmaktadır. Bu programlardan önemli bir kısmı İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları Öğretim Programları çatısı altında hazırlanmaktadır. Çerçeve- snek bir yapıda oluşturulan söz konusu programlar muhatap kitlenin ilgi, ihtiyaç ve beklentileri, günün gelişen ve değişen şartları doğrultusunda çeşitlendirilmektedir. Tefsir Dersi Öğretim Programı da bu kapsamda geliştirilen programlardan biridir. Söz konusu programla, arzu eden vatandaşlarımıza Kur'an-ı Kerim'in ana konuları ve temel mesajları ile ilgili bilgilerin sunulması, belli başlı sure ve ayetlerin manalarının anlaşılması ve bu doğrultuda muhatapların manevi hayatlarının zenginleşmesine katkıda bulunulması hedeflenmektedir.

I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin;

1. Kur'an-ı Kerim'in insan hayatındaki önemini kavramaları,
2. Kur'an-ı Kerim'e karşı okuma, anlama, yaşama gibi temel görevlerini bilmeleri,
3. Kur'an-ı Kerim'in ana konuları ve temel mesajları hakkında bilgi sahibi olmaları,
4. Kur'an-ı Kerim'in anlam dünyasının zenginliğini fark etmeleri,
5. Kur'an-ı Kerim'i anlayarak okumanın önemini kavramaları,
6. İbadetlerde ve günlük hayatta sıkça okunan dua ve kısa sûrelerin anlamlarını bilmeleri,
7. Kur'an-ı Kerim'den bazı sûrelerin meal ve tefsiri ile ilgili bilgi sahibi olmaları,
8. Öğrendiği tefsir bilgileri ile ibadet ve dini hayatını daha anlamlı hale getirmeleri,
9. Kur'an-ı Kerim'in meal ve tefsirini okuma alışkanlığı kazanmaları hedeflenmektedir.

II. PROGRAMIN KAZANIMLARI

1. Tefsir ilmiyle ilgili bazı kavramları (Tercüme, Tefsir, Meal, Te'vil vb.) açıklar.
2. Kur'an-ı Kerim'in ana konuları hakkında bilgi sahibi olur.
3. Namazlarda sıkça okunan sûrelerin anlamını söyler.
4. Seçilen sûre ve ayetlerin kısaca tefsirini yapar.
5. Kur'an'daki ahlaki, toplumsal ve bireysel ilkelere örnekler verir.
6. Kur'an'ın Allah'ın mesajı olarak hayatımıza yön veren bir rehber olduğunu fark eder.

III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI

1. Programın uygulanmasında dersler ve krediler tablosu esas alınır.
2. Program; Başkanlıkça belirlenen eğitim-öğretim takvimine göre uygulanır.
3. İhtiyaç duyulması halinde kredi dağılımlarında Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce değişiklik yapılabilir.
4. Konular, Kur'an ve sünnet bütünlüğünde, sahih dini bilgiyi esas alan bir yaklaşımla işlenir.
5. Derste farklı kaynaklardan da yararlanılarak konularla ilgili gerekli hazırlık yapılır.
6. Öğretici, derse hazırlıklı gelmeleri için bir sonraki dersin konusu hakkında öğrencileri bilgilendirir.
7. Programın ilk haftasında alanın temel kavramları ve kaynakları hakkında öğrencilere seviyelerine uygun sade ve özlü bilgiler verilir.
8. Konuların sıralaması, örnek niteliğinde olup gerektiğinde öğreticiler, muhatapların ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak konular arasında takdim-tehir yapabilir.
9. Ayetlerin tefsiri işlendikten sonra öğretici, okunan bölümü öğrencilerin düşüncelerine açar, onları düşünmeye, soru sormaya ve güncel değerler üretmeye teşvik eder.
10. Derste işlenen sûre/ayetlerin sebab-i nüzulu üzerinde de durularak, öğrencinin konuyu daha iyi kavraması sağlanır.
11. Ders işlenirken ayetlerin evrensel anlam ve değerlerine dikkat çekilir.

IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU

	TEFSİR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	
ALTERNATİFLER	HAFTALIK KREDİ	YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR
ALTERNATİF-1	2 Saat	• “Kur’an” maddesi, DİA. • “Tefsir” maddesi, DİA. • Kur’an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir, DİB Yayınları. • Hafız: Lafzın Hâmili Mananın Âmili, DİB Yayınları. • Kur’an-ı Kerim Meali, Komisyon, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları. • Hak Dini Kur’an Dili, Elmalılı M. Hamdi Yazır. • Namaz Sürelerinin Türkçe Tercüme ve Tefsiri, A. Hamdi Akseki, DİB Yayınları. • Kur’an-ı Kerim’i Anlamak, DİB Yayınları. • Safvetü’t-Tefâsir.
ALTERNATİF-2	4 Saat	

TEFSİR DERSİ ÖĞRENME ALANI

DERSLER	KONULAR	KAYNAKLAR
TEFSİR-I	❖ KUR'AN-I KERİM TEFSİRİNE GİRİŞ ✓ Kur'an-ı Kerim'in Tanımı ✓ Hayat Kitabımız Kur'an ✓ Dinimizin Kur'an Öğrenmeye Verdiği Değer ✓ Tefsir İlmi ile İlgili Bazı Kavramlar (Tercüme, Tefsir, Meal, Te'vil vb.) ✓ Tefsir ve Meallerden Yararlanma İlkeleri ✓ Kur'an-ı Kerim'in Ana Konuları	• “Kur'an” maddesi, DİA. • “Tefsir” maddesi, DİA.
	✓ Fâtiha Sûresi • Fâtiha Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu, I, s. 58.
	✓ Fîl Sûresi • Fîl Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 689-691.
	✓ Kureyş Sûresi • Kureyş Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 693-694.
	✓ Mâûn Sûresi • Mâûn Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 696-698.
	✓ Kevser Sûresi • Kevser Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 700-702.
	✓ Kâfirûn Sûresi • Kâfirûn Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 704-705.
	✓ Nasr Sûresi • Nasr Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 707-708.
	✓ Tebbet Sûresi • Tebbet Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 710-712.
	✓ İhlâs Sûresi • İhlâs Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 714- 717.
	✓ Felak Sûresi • Felak Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 719- 722.
	✓ Nâs Sûresi • Nâs Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 723-726.
	✓ Duhâ Sûresi • Duhâ Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 638-640.
	✓ İnşirâh Sûresi • İnşirâh Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 642-644.
	✓ Tîn Sûresi • Tîn Sûresi'den Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 646-648.
	✓ Kadir Sûresi • Kadir Sûresi'den Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 658-660.
	✓ Beyyine Sûresi • Beyyine Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 663-666.
	✓ Zilzâl Sûresi • Zilzâl Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 668-670.
	✓ Âdiyât Sûresi • Âdiyât Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 672-673.
	✓ Kâria Sûresi • Kâria Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 675-676.
	✓ Tekâsür Sûresi • Tekâsür Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 678-680.

	✓ Asr Sûresi • Asr Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 682-684.
	✓ Hûmeze Sûresi • Hûmeze Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 686-687.
	✓ Bakara Sûresi 255 (Ayetü'l-Kürsî) • Bakara Sûresi 255 (Ayet'el-Kürsî) Ayetinden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu I, s. 398-401.
	✓ Bakara Sûresi 285-286 (Amene'r-Rasûlu) • Bakara Sûresi 285-286 (Amenerrasûlu) Ayetlerinden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu I, s. 454-456.
	✓ Haşr Sûresi 18-24 (Huvallehuze) • Haşr Sûresi 18-24 (Huvallehuze) Ayetlerinden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 301-304.
TEFSİR-II	✓ Yâsîn Sûresi • Yâsîn Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu IV, s. 475-516.
	✓ Mülk Sûresi • Mülk Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 416-426.
	✓ Nebe' Sûresi • Nebe' Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 535-542.
	✓ Fetih Sûresi • Fetih Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 65-83.
	✓ Hucurât Sûresi • Hucurât Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 86-101.
	✓ Rahmân Sûresi • Rahmân Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu V, s. 195-214.
	✓ Lokman Sûresi • Lokman Sûresi'nden Öğrendiklerimiz	• Kur'an Yolu IV, s. 331-345.
EK SÛRELER VE TEFSİRİ		
1.	Yusuf Sûresi	• Kur'an Yolu III, s. 211-267.
2.	İsrâ Sûresi	• Kur'an Yolu III, s. 457-531.
3.	Kehf Sûresi	• Kur'an Yolu III, s. 532-585.
4.	Meryem Sûresi	• Kur'an Yolu III, s. 588-621.
5.	Mü'minûn Sûresi (1-11. Ayetler Arası)	• Kur'an Yolu IV, s. 9-12.
6.	Nûr Sûresi	• Kur'an Yolu IV, s. 50-104.
7.	Furkân Sûresi (63-77. Ayetler Arası)	• Kur'an Yolu IV, s. 137-141.
8.	Ahzâb Sûresi	• Kur'an Yolu IV, s. 363-407.
9.	Vâkıa Sûresi	• Kur'an Yolu V, s. 215-232.
10.	Kıyâmet Sûresi	• Kur'an Yolu V, s. 504-512.

HADİS DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

GİRİŞ

Vahyin ilk muhatabı ve mübelliği olması yönüyle Hz. Peygamber'in sözleri ve fiillerinin anlatımını içeren hadislerin Müslümanlar nezdinde büyük bir değere sahip olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Zira Hz. Peygamber, kendisine Allah'tan gelen vahiy olan Kur'an'ı insanlara iletmiş, onu yaşanan bir hayata dönüştürerek müminlerin Kur'an'a uygun bir şekilde nasıl yaşayacaklarını bizzat kendi örneğiyle göstermiştir. Bu durum, dinimizin Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamber'in örneğini ifade eden sünnet olmak üzere iki temel kaynağa dayandığını göstermektedir. Hz. Peygamber'in örnek yaşantısı, gerek Kur'an'ı açıklama, gerekse Allah, insan, toplum, dünya, ahiret, din, bilgi, ahlak vb. konulara dair beyanları sahabeler tarafından onun hadisleri ve sünneti olarak muhafaza edilmiş ve sonraki kuşaklara aktarılmıştır. Hicri ilk asırdan itibaren yazılmaya başlanan hadisler, ikinci ve üçüncü asırlarda klasik kaynaklarını vermiş, İslam tarihi boyunca da hadis edebiyatı, onlarca eser türüyle en verimli bilgi alanlarından birini teşkil etmiştir.

Hadis edebiyatı içinde sünnetin insan davranışına örnek teşkil edecek numunelerini içeren müstakil eserler de kaleme alınmıştır. Toplumun eğitim ve irşadı açısından oldukça önemli olan bu eserlerde özellikle bireysel ve toplumsal hayatın çeşitli alanlarıyla ilgili olan hadisler bir araya getirilmiş ve Müslümanların itikat, ibadet, ahlak ve muamelat sahasında İslâm'ın yüksek umdelerine göre davranmalarını sağlamak hedeflenmiştir. Bu eserlerde İslam ahlakı ile ilgili konulara ayrıca önem verilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığımızca da bu kapsamda hadis alanında önemli bir yere sahip olan Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrid-i Sârih Tercüme ve Şerhi, Riyâzu's-Sâlihîn Tercümesi gibi çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Sevgili Peygamberimizin çağlar üstü örneğini sade ve anlaşılır bir dille günümüz insanına ulaştırmayı amaçlayan "Hadislerle İslam" isimli eser hazırlanmış ve toplumun istifadesine sunulmuştur.

Farklı sosyo-kültürel ve eğitim geçmişine sahip vatandaşlarımızın istifa ettiği Kur'an kurslarımızda uygulanan eğitim programları incelendiğinde, Kur'an eğitiminin yanı sıra, Hz. Peygamber'in hadisleri ve sünneti ışığında O'nun örneğine yönelik konuların programlarda sıkça yer aldığı görülmektedir. "Hadis Dersi Öğretim Programı" da temel düzeyde hadis kültürüne sahip olunması, hadis ilminin temel kavramlarının bilinmesi ve Hz. Peygamber'in örnek hayatı hakkında farkındalık kazanılması amacıyla geliştirilmiştir.

Hadis Dersi Öğretim Programı, muhatap kitlenin ilgi, ihtiyaç ve beklentileri, Başkanlığımızın yaygın din eğitimi stratejisi, uygulanmakta olan eğitim programlarının geri bildirimleri, anket uygulamaları, alanda görev yapan uygulayıcıların görüş, öneri ve tecrübeleri göz önünde bulundurularak birim uzmanlarından oluşan komisyon çalışmaları marifetiyle hazırlanmıştır.

Programın hazırlanmasında; muhatap kitlenin bilişsel, sosyal ve duyuşsal yönden gelişimlerini dikkate alan, öğrenci merkezli yöntem ve teknikleri kullanmayı öngören; bireysel farklılıkları göz önünde bulunduran çerçeve-esnek öğretim programı anlayışı benimsenmiştir.

I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin;

1. Hadis ilmiyle ilgili temel düzeyde bilgi sahibi olmaları,
2. Hz. Peygamberin (sas) örnek hayatı ile ilgili bilinç ve farkındalık düzeyinin geliştirilmeleri,
3. İslam'ın anlaşılması ve yaşanmasında hadis ve sünnetin önemini kavramaları,
4. İslam'ın temel konularında hadislerden yararlanma ilkelerini bilmeleri,
5. Öğrendiği hadislerle, ibadetlerini ve hayatını daha anlamlı hâle getirmeleri,
6. Güzel ahlaka dair Peygamberimizin hayatından örnekler vermeleri hedeflenmektedir.

II. PROGRAMIN KAZANIMLARI

1. Hadis, sünnet, ravî gibi temel kavramları tanımlar.
2. Kur'an ile hadis arasındaki ilişkiyi değerlendirir.
3. Temel ibadetlere dair hadisleri tanıır ve anlamlarını açıklar.
4. Ahlaki konularla ilgili hadislere örnek verir.
5. Günlük hayatta hadislerden hareketle davranış geliştirme becerisi kazanır.

III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI

1. Programın uygulanmasında dersler ve krediler tablosu esas alınır.
2. Program; Başkanlıkça belirlenen eğitim-öğretim takvimine göre uygulanır.
3. İhtiyaç duyulması halinde kredi dağılımlarında Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce değişiklik yapılabilir.
4. Konular Kur'an ve sünnet bütünlüğünde, sahih dini bilgiyi esas alan bir yaklaşımla işlenir.
5. Derste farklı kaynaklardan da yararlanılarak konularla ilgili gerekli hazırlıklar yapılır.
6. Öğretici, derse hazırlıklı gelmeleri için bir sonraki dersin konusu hakkında öğrencileri bilgilendirir.
7. Öğrencilerin sünneti doğru anlamaları ve hayatlarını onunla anlamlandırmalarına yönelik etkinliklere yer verilir.
8. Programın ilk haftasında alanın temel kavramları ve kaynakları hakkında öğrencilere seviyelerine uygun sade ve özlü bilgiler verilir.
9. Programda yer alan konulara ilişkin sıralama örnek niteliğinde olup gerektiğinde öğretmenler, muhatapların ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak konular arasında takdim-tehir yapabilir.
10. Derste öncelikle öğretici tarafından hadislerin Arapça metinleri okunur, ardından tercümesi yapılarak açıklamalarına yer verilir.
11. Programın genel amaçları ve kredisi göz önünde bulundurularak ilgili konunun temel çerçevesini ortaya koyan hadisler öncelikle okunur ve temel mesajları vurgulanır, bölümde yer alan diğer hadisler ise detaylara girilmeden okunur.
12. Hadislerin isnadında geçen sahabeler hakkında kısa bilgilere yer verilir.

13. Öğrencinin konuyu daha iyi kavramasına katkı sağlamak amacıyla derste işlenen hadislerin sebeb-i vürûdu üzerinde de durulur.
14. Hadisler okunduktan sonra öğretici, okunan bölümü öğrencilerin düşüncelerine açar, onları düşünmeye, soru sormaya ve güncel değerler üretmeye teşvik eder.
15. Hadisten ne anlaşıldığı veya anlaşılması gerektiği; “Hadisten Öğrendiklerimiz” çerçevesinde değerlendirilir.
16. Öğrencilere ahlaki değerlerin kazanılmasında hadislerin rolü fark ettirilir.
17. Öğrenciler Peygamberimizi tanıma, hadis ve sünnetin dinî hayatımızdaki yerini kavrama, hadis ve sünnet ile ilgili yanlış telakkilerden uzak durma noktasında bilinçlendirilir.
18. Peygamber sevgisini ve ona bağlılıktaki samimiyeti yansıtan sevgi ve hürmet ifadelerinin kullanılmasına özen gösterilir.
19. Öğrenciler manevi hayatımıza yön veren ve Hz. Peygamber’in “cevâmiü’l-kelim” özelliğini yansıtan serlevha hadisleri ezberleme noktasında teşvik edilir.

IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU

HADİS DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	
HAFTALIK KREDİ	YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR
2 Saat	• “Hadis” ve “Sünnet” maddesi, DİA. • Hadislerle İslam, DİB Yayınları. • Riyâzu’s-Sâlihîn, DİB Yayınları.

HADİS DERSİ ÖĞRENME ALANI

DERSLER	KONULAR	KAYNAKLAR
HADİS-I	✓ Sünnet ve Hadisin Tanımı ✓ Hadis İlmi ile İlgili Bazı Kavramlar (hadis, sünnet, ravi vb.) ✓ Hadislerden Yararlanma İlkeleri ✓ Hadis Okuma Usul ve Esasları	● Hadislerle İslam, I, s. 49-155. ● “Hadis” ve “Sünnet” maddeleri DİA.
	İstiâze ve Besmele	● Hadislerle İslam, I, s. 159-181.
	Hamdele ve Salvele	● Hadislerle İslam, I, s. 183-202.
	Âlemlerin Rabbi Olan Allah ve O’nun İsim ve Sıfatları	● Hadislerle İslam, I, s. 205-229.
	İnsan: Mükerrer Varlık	● Hadislerle İslam, I, s. 281-290.
	Dünya: Ahiretin Tarlası	● Hadislerle İslam, I, s. 337-344.
	İnsanın Dünyadaki Görevi: Allah’a Kul Olmak	● Hadislerle İslam, I, s. 345-353.
	Din: İlahi Kılavuz	● Hadislerle İslam, I, s. 355-368.
	Bilgi: İlim İlim Bilmektir	● Hadislerle İslam, I, s. 371-384.
	Sünnet: Nebevî Kılavuz	● Hadislerle İslam, I, s. 411-424.
	Kelime-i Şehâdet: İslam’ın Temeli	● Hadislerle İslam, I, s. 489-501.
	Allah’a İman: Var Olmanın Gayesi	● Hadislerle İslam, I, s. 503-515
	Allah ve Resûlüne İtaat	● Hadislerle İslam, I, s. 517-528.
	Meleklerle İman	● Hadislerle İslam, I, s. 529-537.
	Kitaplara İman	● Hadislerle İslam, I, s. 539-549.
	Allah’ın Kitabı: Sözlerin En Güzeli	● Hadislerle İslam, I, s. 551-561.
	Peygamberlere İman	● Hadislerle İslam, I, s. 563-585.
	Ahirete İman	● Hadislerle İslam, I, s. 587-595.
	Kaza ve Kader	● Hadislerle İslam, I, s. 597-607.
	Mümin: İnanan ve Güven Veren Güzeli İnsan	● Hadislerle İslam, I, s. 609-618.
	Nifak ve Şirk	● Hadislerle İslam, I, s. 619-640.
	İnanç Zafiyetleri: Fal, Kehanet, Büyü, Uğursuzluk	● Hadislerle İslam, I, s. 675-689.

HADİS-II	Dua ve Tövbe	● Hadislerle İslam, II, s. 35-57; 91-102.
	Şükür ve Zikir	● Hadislerle İslam, II, s. 69-89.
	Abdest: İbadete Manevi Hazırlık	● Hadislerle İslam, II, s. 113-126.
	Namaz: Dinin Direği	● Hadislerle İslam, II, s. 149 158;173-196.
	Hac ve Umre: Rabbin Evine Yolculuk	● Hadislerle İslam, II, s. 343-351; 371-380.
	Oruç: Sabır Eğitimi	● Hadislerle İslam, II, s. 399-449.
	Zekât ve Sadaka: Yoksulun Hakkı	● Hadislerle İslam, II, s. 451-460; 483-496.
	Kurban: Allah’a Yakın Olma Vesilesi	● Hadislerle İslam, II, s. 509-520.
	Güzel Ahlak: İslam’ın Özü	● Hadislerle İslam, III, s. 11-20.
	Ameller Niyetlere Göredir	● Hadislerle İslam, III, s. 21-40.
	Takva: Allah’a Karşı Sorumluluk Bilinci	● Hadislerle İslam, III, s. 111-133.
	İhlas ve Samimiyet	● Hadislerle İslam, III, s. 135-145.
	Sabır	● Hadislerle İslam, III, s. 203-214.
	Hayâ ve İffet	● Hadislerle İslam, III, s. 215-234.
	Doğruluk ve Sadakat	● Hadislerle İslam, III, s. 235-244; 393-402.
	Cömertlik ve Misafirperverlik	● Hadislerle İslam, III, s. 245-268.
	Tevekkül	● Hadislerle İslam, III, s. 305-314.
	Kardeşlik Hukuku	● Hadislerle İslam, III, s. 349-367.
	Gıybet, İftira ve Tecessüs	● Hadislerle İslam, III, s. 427-438; 457-467; 479-488.
	İsraf	● Hadislerle İslam, III, s. 513-524.
	İstismar: Dini ve İnsani Değerleri Şahsi Çıkarlara Alet Etmek	● Hadislerle İslam, III, s. 547-556.
	Faydasız İşlerden Uzak Durmak	● Hadislerle İslam, III, s. 557-565.
	Haset	● Hadislerle İslam, III, s. 567-578.
	Riya ve Gösteriş	● Hadislerle İslam, III, s. 591-600.
	Aile: İnsanın Dünyadaki Cenneti	● Hadislerle İslam, IV, s. 11-60.

	Çocuk Terbiyesi	● Hadislerle İslam, IV, s. 141-150.
	Anne ve Baba: Cennetin İki Kapısı	● Hadislerle İslam, IV, s. 177-188.
	Sıla-i Rahim	● Hadislerle İslam, IV, s. 189-199.
	Beden Mahremiyeti	● Hadislerle İslam, IV, s. 251-262.
EK KONULAR		
1.	Ahde Vefa	● Hadislerle İslam, III, s. 293-304.
2.	Tevazu ve Kibir	● Hadislerle İslam, III, s. 327-336.
3.	Merhamet: Varlığın İlâhi Mayası	● Hadislerle İslam, III, s. 85-94.
4.	Dünya ve Ahiret Dengesi	● Hadislerle İslam, III, s. 621-640.
5.	Engellilik	● Hadislerle İslam, IV, s. 263-274.
6.	Yetim: Ağır Emanet	● Hadislerle İslam, IV, s. 287-296.
7.	Komşu Hakkı: Cebrail'in Vasiyeti	● Hadislerle İslam, IV, s. 335-344.
8.	Selamlaşma	● Hadislerle İslam, IV, s. 355-364.
9.	Haklara Riayet	● Hadislerle İslam, IV, s. 417-429.
10.	Emr-i Bi'l-Ma'ruf Nehy-i Ani'l-Münker	● Hadislerle İslam, IV, s. 459-470.
11.	Şehitlik ve Gazilik	● Hadislerle İslam, IV, s. 507-528.
12.	Ticaret Ahlakı ve Helal Kazanç	● Hadislerle İslam, V, s. 21-42.
13.	Helâl ve Haram	● Hadislerle İslam, V, s. 81-92.
14.	Hz. Peygamber (sas): Son Elçi	● Hadislerle İslam, VI, s. 215-227.
15.	Ölüm ve Ahiret	● Hadislerle İslam, VII, s. 545-554; 567-587;609-647.
16.	Cennet ve Cehennem	● Hadislerle İslam, VII, s. 649-677.

CUMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

GİRİŞ

Diyanet İşleri Başkanlığımız, yasaların kendisine yüklemiş olduğu sorumluluklar çerçevesinde yediden yetmişe toplumun tüm kesimlerine yaygın din eğitimi hizmeti sunmaya devam etmektedir. Bu hizmetlerin sunulduğu mekânların başında Kur'an kursları gelmektedir. Söz konusu kurslarda vatandaşlarımız başta yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'i öğrenme olmak üzere; itikat, ibadet, ahlak, siyer gibi alanlarda temel düzeyde dini bilgiler eğitimi alarak manevi hayatlarına yön vermektedirler. İhtiyaç odaklı Kur'an kursları, yaz Kur'an kursları, hafızlık kursları, 4-6 yaş kursları gibi farklı programlar kapsamında çok sayıda vatandaşımız Başkanlığımız tarafından verilmekte olan yaygın din eğitimi hizmetlerinden istifade etme imkânı bulmaktadır.

Mevzuatta öngörülen şartları taşıması durumunda ihtiyaç duyulan yerlerde Kur'an kursları açılabilmektedir. Kur'an kurslarının açıldığı yerlerde sahih ve sağlam kaynaklara dayalı dini bilginin yaygınlaşması sağlanmakta, sosyal yardımlaşma duyguları geliştirilmekte, birlik ve beraberliğe katkıda bulunulmakta, muhatap kitlenin kalıcı sosyal ilişkiler geliştirmesine vesile olmanın yanında milli ve manevi duyguların canlı kalmasında önemli roller üstlenilmektedir.

Dini, sosyal ve kültürel hayatımızın şekillenmesinde bazı zaman dilimlerinin özel bir yeri bulunmaktadır. Manevi gün ve geceler, ramazan-ı şerif, bayramlar ve cuma günleri bu zaman dilimlerinin başında gelmektedir. Bireylerin dini duyguları canlılık kazanmakta, toplumdaki dayanışma ve paylaşma duyguları bu zaman dilimlerinde artmaktadır. Bu bağlamda cuma günlerinin muhatapların ilgi ve ihtiyaç duyacağı nitelikteki Kur'an kursu programlarıyla değerlendirilmesi alana yönelik ihtiyacın karşılanmasına katkı sağlayacaktır.

Yaygın din eğitimi hizmetlerinin çeşitlendirilmesi, bu hizmetlerden daha fazla vatandaşımızın etkin bir biçimde istifade edebilmeleri amacıyla hazırlanan "Cuma Dersi Öğretim Programı", gerek Kur'an kurslarındaki eğitim faaliyetlerine devam eden, gerekse kursumuzun bulunduğu mahallede olup da kurs faaliyetlerimize uzun süreli katılma imkânı bulamayan kardeşlerimize yönelik hazırlanmıştır. Muhataplarımızın ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alan bir yaklaşımla hazırlamaya çalıştığımız programla, dini bilgi ve kültürümüzden, İslam inancı ve ahlakından, Hz. Peygamber'in (sas) hayatından, İslam tarihinde iz bırakmış önder ve örnek şahsiyetlerden, aile, eğitim ve sosyal hayatla ilgili farklı konularda bilgilerin sunulması hedeflenmektedir.

I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

Programla;

1. İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esasları konusunda öğrencilerde bilgi ve bilinç oluşturmak,
2. Birlik beraberliğimizin ve sosyal dayanışmanın önemli unsurlarından biri olan cuma gününün, anlamına uygun bir şekilde değerlendirilmesine katkı sağlamak,
3. Manevi hayatımıza yön veren duygu ve değerlerimizi, sahih ve sağlam dini bilgilerle temellendirmek,
4. İslam medeniyetinin temel özellikleri hakkında öğrencilerde farkındalık oluşturmak,
5. Öğrencilerin nitelikli zaman geçirmelerine katkıda bulunmak, hedeflenmektedir.

II. PROGRAMIN KAZANIMLARI

1. İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esaslarını sahih kaynaklara dayalı olarak açıklar.
2. İbadetlerin (namaz, oruç, zekât, hac, kurban) şartlarını ve manevi anlamını kavrar.
3. Peygamberimizin çocuklara, gençlere, aile fertlerine ve topluma karşı tutumlarını örnek alır.
4. Aile, komşu, akraba ve toplum ilişkilerinde dini ve ahlaki sorumluluklarını yerine getirir.
5. Cuma gününü ve önemli vakitleri dualarla geçirme bilincini kazanır.
6. Toplumdaki ilişkilerine yönelik birlikte yaşama ve kardeşlik hukuku kavramlarını kavrayarak toplumsal birlik ve beraberliğe katkı sağlar.

III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI

1. Programın uygulanmasında dersler ve krediler tablosu esas alınır.
2. Program; Başkanlıkça belirlenen eğitim-öğretim takvimine göre uygulanır.
3. İhtiyaç duyulması halinde kredi dağılımlarında Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce değişiklik yapılabilir.
4. Program cuma günleri öğleden önce veya öğleden sonra uygulanır.
5. Konuların işlenişinde programın genel amaçları ve muhatapların seviyeleri dikkate alınır.
6. Konuların anlatımında teşvik edici, kuşatıcı, birleştirici, umut verici, bilgi ve hikmete dayalı bir irşat dili ve üslubu benimsenir.
7. Birlik beraberlik, birlikte yaşama ve kardeşlik hukuku daima vurgulanacak; ötekileştirici söylem, tutum ve davranışlardan uzak durulmasının önemine dikkat çekilir.
8. Programda yer verilen konular işlenirken, sade ve anlaşılır bir dil kullanılmasına özen gösterilir.
9. Öğrencilerin kazanmaları istenen temel bilgi ve becerilerin öğrencilerin gerçek yaşamdaki ihtiyaçlarıyla örtüşmesine dikkat edilir, bu bağlamda konuların insan hayatına kattığı kazanımlara vurgu yapılır, örneklerin günlük hayattan seçilmesine özen gösterilir.
10. Konuların Kur'an ve sünnet bütünlüğünde, sahih dini bilgiyi esas alan bir yaklaşımla ayet ve hadisler ışığında işlenmesine dikkat edilir.

11. Öğreticiler haftanın konusunu, program kapsamında tespit edilen Kur'an Yolu, Hadislerle İslam, İslam İlmihali, Sorularla İslam, Kur'an'dan Öğütler, Örnek Vaazlar I-II kaynaklarından yararlanarak derse mutlaka hazırlıklı gelir. Bu kapsamda haftanın hutbesi de incelenir.
12. Programda yer alan konulara ilişkin sıralama örnek niteliğinde olup gerektiğinde öğretmenler, muhatapların ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak konular arasında takdim-tehir yapabilir. Bu bağlamda ek konu başlıklarından da yararlanabilir. Ayrıca mübarek gecelerin olduğu haftalarda ise o gecenin önem ve fazileti işlenir.
13. Öğreticiler öğrencilerin bilgi düzeylerini, ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alarak programın genel amaçları doğrultusunda muhtevanın sınırlarını belirleyebilir; neyi, ne kadar ve nasıl işleyeceklerine kendileri karar verebilirler.
14. Eğitim sürecinin tüm unsurlarında, öğrencilerin insanı değerli kılan davranışlar konusunda farkındalık kazanmalarına katkı sağlayacak bir yaklaşım benimsenir.
15. Konunun anlaşılmasına katkı sağlayacak ayet, hadisler başta olmak üzere uygun nitelikteki kıssa, şiir ve mesellerden faydalanılır.
16. Konuların anlaşılmasını kolaylaştıracak yazılı, görsel ve işitsel materyallerden yararlanılır.
17. Programla ilgili, uygun araç ve yöntemler kullanılarak tanıtım çalışmaları yapılır.
18. Programın icrasında, örnek program akışı esas alınır.

IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU

CUMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	
HAFTALIK KREDİ	YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR
2 Saat	● Hadislerle İslam, DİB Yayınları. ● Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir, DİB Yayınları. ● Kur'an'dan Öğütler, DİB Yayınları. ● Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, DİB Yayınları. ● Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, DİB Yayınları. ● İslam İlmihali, DİB Yayınları. ● Kur'an-ı Kerim'i Anlamak, Mehmet Bahçekapılı-Mehmet Dağ, DİB Yayınları.

CUMA DERSİ ÖĞRENME ALANI

S. N.	KONULAR	KAYNAKLAR
1.	İstiâze ve Besmele	• Kur'an Yolu, I, s. 58-59. • Hadislerle İslam, I, s. 159; 173.
2.	İslam'ın İki Kaynağı: Kur'an ve Sünnet	• Hadislerle İslam, I, s. 95. • Kur'an'dan Öğütler, II, s. 124 vd. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 81, 99.
3.	Hz. Peygamber'in Eşleri (sas): Müminlerin Anneleri	• Hadislerle İslam, VI, s. 351. • Sahabe Hatıraları, DİB Yayınları s. 29-33; 39-41.
4.	Kur'an'ın Önsözü: Fâtiha Sûresi ve Tefsiri	• Kur'an Yolu, I, s. 60. • Fâtiha ve Hucurât Sûrelerinin Meal ve Tefsiri, DİB. Yayınları.
5.	İman Esasları ve Müminin Hayatındaki Önemi	• Hadislerle İslam, I, s. 529, 539, 551, 563, 587, 597. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 43.
6.	Bakara Sûresi, 1-5. Ayetler ve Tefsiri	• Kur'an Yolu, I, s. 68.
7.	Âyetü'l-Kürsi Tefsiri	• Kur'an Yolu, I, s. 398. • Hadislerle İslam, I, s. 209, II, s. 165.
8.	Âmenerresûlu Tefsiri (Bakara Sûresi 285-286. Ayetler)	• Kur'an Yolu, I, s. 454.
9.	Huvellahullezi Tefsiri (Haşr Sûresi 22-24. Ayetleri)	• Kur'an Yolu, V, s. 303. • Hadislerle İslam, I, s. 217.
10.	Hucurât Sûresi Tefsiri-I	• Kur'an Yolu, V, s. 86. • Fâtiha ve Hucurat Surelerinin Meâl ve Tefsiri, DİB. Yayınları. • Kur'an-ı Kerim'i Anlamak, s. 243.
11.	Hucurât Sûresi Tefsiri-II	• Kur'an Yolu, V, s. 86. • Fâtiha ve Hucurât Surelerinin Meâl ve Tefsiri, DİB. Yayınları. • Kur'an-ı Kerim'i Anlamak, s. 243.
12.	İlk İnsan ve İlk Peygamber: Hz. Âdem (as)	• Hadislerle İslam, VI, s. 25. • Kur'an-ı Kerim'i Anlamak, s. 203.
13.	Son Peygamber: Hz. Muhammed (sas)	• Hadislerle İslam, VI, s. 215, 241, 251, 261, 445, 457, 477, 489, 501, 513, 525, 539, 559, 575. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 99.
14.	Hz. İbrahim (as) ve Tehvid Mücadelesi	• Hadislerle İslam, VI, 37. • Kur'an-ı Kerim'i Anlamak, s. 214.
15.	Hz. Yusuf (as): Sevgi, Merhamet ve İffet Peygamberi	• Hadislerle İslam, VI, s. 49. • Kur'an Yolu, III, s. 211. • Kur'an-ı Kerim'i Anlamak, s. 223.
16.	Hz. Lokman'ın (as) Öğütleri	• Kur'an Yolu, IV, s. 336.
17.	Namaz: Dinin Direği	• Hadislerle İslam, II, s. 149. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 169. • Lütfi Şentürk, Örnek Vaazlar, I, s. 45.
18.	Hac ve Umre: Rabbin Evine Yolculuk	• Hadislerle İslam, II, s. 343, 371. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 209. • Lütfi Şentürk, Örnek Vaazlar, I, s. 90.
19.	Zekât ve Sadaka: Yoksulun Hakkı	• Hadislerle İslam, II, s. 451; s. 483.

		• Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 195. • Kur'an'dan Öğütler II, s. 315 vd. • Lütfi Şentürk, Örnek Vaazlar, I, s. 75.
20.	Oruç: Sabır Eğitimi	• Hadislerle İslam, II, s. 399. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 181.
21.	Kurban: Allah'a Yakın Olma Vesilesi	• Hadislerle İslam, II, s. 409. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 219.
22.	Aile: İnsanın Dünyadaki Cenneti	• Hadislerle İslam, IV, s. 11, • Lütfi Şentürk, Örnek Vaazlar, I, s. 179. • Aile Olmak, DİB Yayınları.
23.	Çocuk ve Gençlerle İletişim	• Hadislerle İslam, VI, s. 387. • Lütfi Şentürk, Örnek Vaazlar, II, s. 321. • Peygamberimiz ve Gençlik, s. 41, 129.
24.	Anne ve Baba: Cennetin İki Kapısı	• Hadislerle İslam, IV, s. 177. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 371. • Lütfi Şentürk, Örnek Vaazlar, I, s. 166.
25.	Sıla-i Rahim: Akrabalık Hukuku	• Hadislerle İslam, IV, s. 189. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 349.
26.	Yetim: Toplumun Uhdesindeki Ağır Emanet	• Hadislerle İslam, IV, s. 287.
27.	Komşu Hakkı: Cebrail'in Vasiyeti	• Hadislerle İslam, IV, s. 335. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 381. • İnsani Sorumluluk Komşuluk, DİB. Yayınları.
28.	Helâl ve Haram: Allah'ın Kulları İçin Koyduğu Sınır	• Hadislerle İslam, V, s. 81. • İslam Ahlakı Esasları, Lütfi Doğan, s. 59. • Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, II, s. 42-55.
29.	Hayâ: İslam Ahlakının Özü	• Hadislerle İslam, III, s. 215. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 555.
30.	Giyim Âdâbı: Takva Elbisesini Giyebilmek	• Hadislerle İslam, VII, s. 479.
31.	Sabır ve Şükür	• Hadislerle İslam, III, s. 203. • Kur'an'dan Öğütler II, s. 305 vd. • Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, I, s. 330. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 337.
32.	İslam Güzel Ahlaktır	• Hadislerle İslam, II, s. 79. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 281. • Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, II, s. 148.
33.	Allah'ı Tesbih ve Zikir	• Kur'an'dan Öğütler II, s. 427-428 vd.
34.	Takva: Allah'a Karşı Sorumluluk Bilinci	• Hadislerle İslam, III, s. 111. • Kur'an'dan Öğütler II, s. 360 vd.

		• Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 293.
EK KONULAR		
S. N.	KONULAR	KAYNAKLAR
1.	Kıyamet Günü Allah'ın Arşının Gölgesinde Gölgeleyen Yedi Sınıf İnsan	• Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, II, s. 126.
2.	Kur'an'da Hz. Meryem	• Kur'an Yolu, III, s. 596-599; V, s. 412-413. • Kadın ve Aile, DİB Yayınları, s. 93.
3.	Cömertlik ve Yardımseverlik	• Hadislerle İslam, III, s. 245.
4.	Tevekkül: Allah'a Güvenmek	• Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, I, s. 142. • Hadislerle İslam, III, s. 305.
5.	Sahabiler ve Hz. Peygamber: Sadakat ve İtaat	• Hadislerle İslam, VI, s. 419, 433.
6.	Helal Kazanç: El Emeği, Göz Nuru, Alın Teri	• Hadislerle İslam, V, s. 33. • Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, II, s. 202.
7.	İlim Payelerin En Üstünüdür	• Hadislerle İslam, I, s. 371. • Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, I, s. 236.
8.	Manevi Hastalıklar	• Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, II, s. 46, 69, 81. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 535.
9.	Mübarek Vakitler: Allah'ın Rızasını Kazanma Fırsatları	• Hadislerle İslam, II, s. 265. • DİA, "Kandil" Maddesi, XXIV/ s. 301.
10.	Birlikte Yaşama Ahlakı ve Kardeşlik Hukuku	• Hadislerle İslam, III, s. 349. • Hz. Peygamber ve Birlikte Yaşama Ahlakı, DİB. Yayınları. • Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, I, s. 302.
11.	Batıl İnanışların Manevi Hayatımıza Olumsuz Etkileri	• Hadislerle İslam, I, s. 675. • DİA, "Bidat" Maddesi, VI/129-131, "Hurâfe" Maddesi, XVIII/381.
12.	Abdest ve Gusül	• Hadislerle İslam, II, s. 113, 127. • İlmihal, I, s. 195, 204, DİB. Yayınları.
13.	Dua İbadetin Özüdür	• Kur'an'dan Öğütler II, s. 22 vd. • Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, I, s. 316. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 249.
14.	Dosdoğru Olmak: İstikamet	• Kur'an'dan Öğütler II, s. 40 vd. • Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, I, s. 258.
15.	İki Yüce Paye: Şehitlik ve Gazilik	• Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, I, s. 248. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 467.
16.	Tövbe ve İstiğfar	• Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, II, s. 216. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 603.
17.	Birlik ve Beraberlik	• Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 477.

18.	İslam Temizlik Dinidir	• Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, II, s. 191.
19.	İsraf ve Cimrilik	• Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, II, s. 92.
20.	Ölüme Hazırlıklı Olmak	• Kur'an'dan Öğütler II, 244 vd., s. 88 vd. • Örnek Vaazlar, Lütfi Şentürk, I, s. 127. • Kürsüden Öğütler 52 Konuda Vaaz Örnekleri, s. 629.

V. ÖRNEK PROGRAM AKIŞI

PROGRAM AKIŞI		SÜRE	AÇIKLAMA
1.	Kur'an-ı Kerim Tilaveti	15 Dk.	Program Kur'an-ı Kerim tilavetiyle başlayacaktır. Yasin, Mülk, Fetih, Kehf, Nebe' Sûreleri olabileceği gibi bunların dışında belirlenecek herhangi bir sûre de olabilir. Kur'an tilavetinin 15 dakikayı geçmemesine özen gösterilir.
2.	Tövbe-İstiğfar Duası	5 Dk.	Kur'an tilavetinin ardından tövbe istiğfar duası okunur.
3.	Haftanın Konusu	60 Dk.	Muhatapların ihtiyaçlarına göre listeden belirlenen ve programda yer alan kaynaklar başta olmak üzere farklı kaynaklardan hazırlanan konunun sunumu yapılır.
4.	Değerlendirme ve Dua	10 Dk.	Konunun işlenmesinden sonra varsa sorular alınır. Program, kısa bir değerlendirme ve özet sonrasında yapılacak dua ile sonlandırılır.

SİYER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

GİRİŞ

Siret kelimesinin çoğulu olan siyer sözlükte; hal, durum, davranış, idare, yol, hareket, yürüme gibi anlamlara gelmektedir. Siret kelimesi, Hz. Peygamber (sas) ve sahabe tarafından izlenen ve tutulan yol manasında kullanılırken, hicrî birinci asrın ortalarından itibaren de Hz. Peygamber (sas) ve sahabenin hayatını ifade etmek için kullanılmaya başlamıştır. En kısa ifadesiyle Siyer ilmi ise; hayatı, şahsiyeti, yapmış olduğu işler, İslam’a davet ve tebliğde izlemiş olduğu yol, yaşadığı zaman ve coğrafyada Hz. Peygamber (sas) ile ilgili olayları inceleyen bir bilimdir.

Hz. Peygamber’in hayatını kronolojik olarak, sebep-sonuç ilişkisi çerçevesinde bütüncül bir bakış açısıyla arka planını da dikkate alarak, geniş bir perspektifle incelemeyi amaçlayan Siyer ilmiyle ilgili yazılan eserlerde, pedagojik ilkelere uygun; üslup açısından ise sıkıcılıktan ve tekdüzelikten uzak, merak uyandırıcı, etkileyici ve sürükleyici bir dil kullanılarak Hz. Peygamber’in hayatının anlatılmasına özen gösterilmesi daima vurgulanmıştır.

Toplumu din konusunda aydınlatmakla görevli olan Diyanet İşleri Başkanlığımızın yaygın din eğitimi faaliyetlerini yürütmede en önemli vasıtalarından biri şüphesiz Kur’an kurslarıdır. Başkanlığımız; 4-6 yaş grubu Kur’an kursları, yaz Kur’an kursları, hafızlık Kur’an kursları, yaz Kur’an kursları, ihtiyaç odaklı Kur’an kursları vb. kurslar ile okul öncesinden başlayarak tüm yaş kategorilerine hizmet vermeye devam etmektedir.

Kur’an kurslarının eğitim programları incelendiğinde, Kur’an eğitiminin yanı sıra değerler eğitimi, itikat, ibadet gibi alanların da programlarda temel bir unsur olarak yer aldığı görülmektedir. Kur’an kursları eğitim programlarında yer alan eğitim alanlarının en önemlilerinden biri de Siyer’dir. Bu bakımdan, farklı sosyo-kültürel ve eğitim geçmişine sahip vatandaşlarımızın istifade ettiği Kur’an kurslarına devam eden öğrencilerin Hz. Peygamber’in örnek hayatını ve şahsiyetini farklı boyutlarıyla öğrenmesi ve O’nu kendine rol model olarak hayatında uygulaması amacıyla “Siyer Dersi Öğretim Programı”nın hazırlanmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Siyer Dersi Öğretim Programı, muhatap kitlenin ilgi, ihtiyaç ve beklentileri, Başkanlığımızın yaygın din eğitimi stratejisi, uygulanmakta olan eğitim programlarının geri bildirimleri, alanda görev yapan uygulayıcıların görüş, öneri ve tecrübeleri göz önünde bulundurularak birim uzmanlarından oluşan komisyon çalışmaları marifetiyle hazırlanmıştır.

Programın hazırlanmasında; muhatap kitlenin bilişsel, sosyal ve duyuşsal yönden gelişimlerini dikkate alan, öğrenci merkezli yöntem ve teknikleri kullanmayı öngören; bireysel farklılıkları göz önünde bulunduran çerçeve-esnek öğretim programı anlayışı benimsenmiştir.

I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin;

1. Hz. Peygamberin hayatını öğrenmenin, İslam'ı doğru anlama ve yaşamadaki rolü ve önemi hakkında farkındalık kazanmaları,
2. Hz. Peygamberin hayatını, O'nun hayatında meydana gelen önemli olayları tarihsel bağlamı içerisinde bilmeleri,
3. Hz. Peygamberi tanımaları ve onu kendine model almaları,
4. Hz. Peygamber'in tebliğ sürecindeki stratejisini ve yaşadığı zorlukları kavramaları,
5. Hz. Peygamber'in örnek kişiliği, ahlakı ve davranışları hakkında bilgi ve bilinç kazanmaları,
6. Hz. Peygamber'in örnek kişiliğinin bireysel ve toplumsal yansımalarını kavramaları,
7. Hz. Peygamber'in çok yönlü liderliği hakkında bilgi sahibi olmaları hedeflenmektedir.

II. PROGRAMIN KAZANIMLARI

1. Hz. Muhammed'in (sas) hayatını ana hatlarıyla özetler.
2. İslâm'ın Mekke ve Medine dönemindeki gelişim sürecini açıklar.
3. Peygamber Efendimiz'in örnek ahlakını kavrar ve kendi hayatına uyarlamaya çalışır.
4. Peygamberimizin çocuklara, gençlere, aile fertlerine ve topluma karşı tutumlarını örnek alır.
5. Hz. Peygamber'in tebliğ ve davet yöntemlerini söyler.
6. Sünnetin dinî hayatımızdaki yerine ve önemine dair bilinç geliştirir.

III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI

1. Programın uygulanmasında dersler ve krediler tablosu esas alınır.
2. Program; Başkanlıkça belirlenen eğitim-öğretim takvimine göre uygulanır.
3. İhtiyaç duyulması halinde kredi dağılımlarında Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce değişiklik yapılabilir.
4. Hz. Peygamber'in (sas) hayatı, kronolojik anlatıma dayalı salt bilgi verme yerine örnek olay incelemesi, soru-cevap vb. metotlarla öğrencilerin peygamberimizi tanınması ve rol-model almasını hedefleyecek çerçevede O'nun örnek kişiliği, ahlakı ve davranışları üzerinden işlenir.
5. Derste farklı kaynaklardan da yararlanılarak konularla ilgili gerekli hazırlık yapılır.
6. Öğretici, derse hazırlıklı gelmeleri için bir sonraki dersin konusu hakkında öğrencileri bilgilendirir.
7. Programın ilk haftasında alanın temel kavramları, kaynakları hakkında öğrencilere seviyelerine uygun sade ve özlü bilgiler verilir.
8. Hz. Peygamber'in (sas) hayatı işlenirken kronolojik anlatıma dayalı salt bilgi verme yerine, gündelik hayatından örnek davranış modelleri ortaya konularak çıkarılması gereken mesajlar üzerinde durulur.
9. Program uygulanırken öğrencilerin Peygamberimizi tanımaları ve O'nun hayatımızdaki yerini kavramaları hedeflenir.

10. Dersin anlatımında peygamber sevgisini ve O'na bağlılıktaki samimiyeti yansıtan kültür ve medeniyetimizden sevgi ve hürmete ilişkin örneklerle yer verilir.

11. Hz. Peygamber'in (sas) İslam'ı tebliğ ve davetinin ilkelerine vurgu yapılır, İslam'ın tebliğ edilmesinde takip edilen yol ve yöntemlerin Kur'an ve Sünnete uygun olması gerektiğine dikkat çekilir.

12. İslam'ın barış dini olduğu, Hz. Peygamber'in (sas) rahmet elçisi olarak bütün insanlığa gönderildiği hususuna vurgu yapılır. Bu anlamda, dünyada oluşturulmak istenen olumsuz İslam imajına karşı öğrencilerde farkındalık oluşturulur.

13. Âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamberimizin (sas) hayatı; örnek kişiliği, ahlakı ve davranışları üzerinden işlenerek öğrencilerin Peygamberimizi (sas) tanımaları ve model almaları hedeflenir. Bu bağlamda, O'nun müminler için teşkil ettiği üsve-i hasene rolüne, insanlığın kurtuluşu için vaz' ettiği evrensel ilkelere ve bu ilkelere duyulan ihtiyaca vurgu yapılır.

14. Hz. Peygamber'in (sas) eş, baba, dede, komşu, akraba, arkadaş, eğitimci gibi farklı rolleri; ailesine, akrabalarına, arkadaşlarına, komşularına, çocuklara karşı göstermiş olduğu dürüst, merhametli, sabırlı, adaletli, çalışkan, vefalı vb. örnek tutum ve davranışları üzerinden anlatılır.

IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU

SİYER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	
HAFTALIK KREDİ	YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR
2 Saat	• “Siyer” maddesi, DİA. • Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, Prof. Dr. İbrahim Sarıçam, DİB Yayınları. • Hz. Muhammed ve Hayatı, Ali Himmet Berki, Osman Keskiöglü, DİB Yayınları. • Hz. Muhammed’in Hayatı, Prof. Dr. Casim Avcı, Mevlâna İdris, DİB Yayınları. • Peygamberimizin Hayatı, İrfan Yücel, DİB Yayınları. • Hadislerle İslam, VI-VII, DİB Yayınları. • Mevlid-i Nebi Haftası Tema Kitapları, DİB Yayınları.

SİYER DERSİ ÖĞRENME ALANI

DERSLER	KONULAR	KAYNAKLAR
SİYER-I	❖ İSLAMİYET ÖNCESİ ARAP YARIMADASI ✓ Coğrafi Durum ve Siyasî Hayat ✓ Sosyal ve Kültürel Hayat ✓ Ekonomik Hayat ✓ Dini Hayat	• Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, s. 19-56. • Hz. Muhammed ve Hayatı, s. 7-26. • Peygamberimizin Hayatı, s. 9-18.
	❖ HZ. MUHAMMED'İN PEYGAMBERLİK ÖNCESİ HAYATI ✓ Hz. Muhammed'in Ailesi ✓ Hz. Muhammed'in Doğumu ✓ Fil Vak'ası ✓ Hz. Muhammed'in Çocukluğu ve Gençliği ✓ Hz. Hatice ile Evliliği ✓ Kâbe Hakemliği ✓ Hz. Muhammed'in (sas) Peygamberlikten Önceki Hayatının ve Kişiliğinin Temel Özellikleri ✓ Dinî Hayatı	• Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, s. 57-80. • Hz. Muhammed'in Hayatı, s. 17-50.
	❖ PEYGAMBERİMİZİN MEKKE DÖNEMİ ✓ İlk Vahiy ✓ İslâm'a Davet ve İlk Müslümanlar ✓ İslâm'a Davetine Karşı Tepkiler ✓ Muhalefet Sebepleri ✓ Hz. Hamza ve Hz. Ömer'in Müslüman Oluşu ✓ Habeşistan'a Hicret ✓ Hâşimoğullarına Boykot ✓ Hüzün Yılı ✓ Taiflileri İslam'a Davet ✓ İsrâ ve Mi'raç ✓ Akabe Biatları ✓ Hz. Peygamber'in Mekke Dönemindeki Mesajına Toplu Bir Bakış	• Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, s. 81-116. • Peygamberimizin Hayatı, s. 47-88.
	❖ PEYGAMBERİMİZİN KİŞİLİĞİ VE ÖRNEK AHLAKI ✓ Davetçiliği ✓ Doğruluğu ✓ Nezâketi ✓ Hayata İyimser Bakışı ✓ Alçak Gönüllülüğü ✓ Aşırılıklar Karşısındaki Tutumu ✓ Güvenilir Oluşu ✓ Adaleti ✓ Hoşgörüsü ✓ Cömertliği ✓ Yeniliklere Karşı Tutumu	• Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, s. 263-283. • Hz. Muhammed'in Hayatı, s. 317-332.
	❖ PEYGAMBERİMİZİN AİLE HAYATI ✓ Aile Reisi Olarak Hz. Muhammed	• Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, s. 284-293.

	✓ Evlilikleri ✓ Çocukları	• Hz. Muhammed'in Hayatı, s. 274-285.
	❖ PEYGAMBERİMİZİN MEDİNE DÖNEMİ ✓ Medine'ye Hicret ✓ Hicret Esnasında Medine ✓ Kurumsallaşma Sürecinin Başlaması • Mescid-i Nebevî ve Hz. Peygamber Döneminde Diğer Mescitler • Suffe • Yeni Bir Kardeşlik Sistemi • Bir Arada Yaşama Tecrübesi (Diğer İnanç Mensuplarıyla İlişkiler) ✓ Hicretin İlk Yıllarında Diğer Bazı Önemli Gelişmeler	• Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, s. 117-146. • Hz. Muhammed ve Hayatı, s. 187-196.
SİYER-II	❖ PEYGAMBERİMİZİN İSLÂM'A VE MÜSLÜMANLARA YÖNELİK SALDIRILARLA MÜCADELESİ ✓ Müşriklerle İlişkiler • Hz. Peygamber, Barış ve Savaş • İlk Seriyyeler ve Gazveler • Bedir Savaşı • Uhud Savaşı • Hendek Savaşı ✓ Hudeybiye Barış Antlaşması ✓ Mekke'nin Fethi ✓ Huneyn - Evtas Savaşları ve Taif Kuşatması ✓ Müşriklerle İlişkilerde Son Aşama ✓ Yahudilerle İlişkiler • Hayberin Fethi ✓ Hristiyanlarla İlişkiler • Mûte Savaşı • Tebük Seferi ✓ Necran Hristiyanları	• Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, s. 147-247. • Hz. Muhammed ve Hayatı, s. 236-262; 273-289; 303-334; 343-352; 365-385. • Peygamberimizin Hayatı, s. 229-236.
	❖ TANITIM FAALİYETLERİ VE İSLÂM'IN YAYILIŞI ✓ İslâm'a Davet Mektupları ✓ İslâm'ın Yayılması Açısından Heyetlerin Önemi	• Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, s. 248-262.
	❖ PEYGAMBERİMİZ VE İDARE ✓ İdarede Hz. Peygamber'in Yeri ✓ İdarî Kurumlar	• Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, s. 294-304.
	❖ EKONOMİK FAALİYETLER ✓ Hz. Peygamber ve Çalışma ✓ Ekonomik Düzenlemeler	• Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, s. 305-313.

	❖ SOSYAL VE KÜLTÜREL FAALİYETLER ✓ Toplum Yapısı ✓ Eğitim ve Öğretim ✓ Aile ✓ Bayram Kutlamaları, Eğlence ve Düğünler ✓ Tıp ve Sağlık ✓ Edebiyat ✓ Çevre	• Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, s. 314-333.
	❖ HZ. PEYGAMBERDEN DAVRANIŞ ÖRNEKLERİ ✓ Hz. Peygamber ve Çocuklar ✓ Hz. Peygamber ve Gençler ✓ Hz. Peygamber ve Yaşlılar ✓ Hz. Peygamber ve Kadınlar ✓ Hz. Peygamber ve Yetimler, Şehit Aileleri, Gaziler ✓ Hz. Peygamber ve Fakirler ✓ Hz. Peygamber ve Özürlüler ✓ Hz. Peygamber ve Köleler	• Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, s. 334-362.
	❖ TOPLUMSAL SORUNLAR KARŞISINDA HZ. PEYGAMBER ✓ İhtilaf ve Çekişmeler ✓ Şiddet ✓ Zararlı Alışkanlıklar ve Ahlâkî Sorunlar ✓ Doğal Olaylar ve Afetler ✓ Hurafeler/Batıl İnanışlar	• Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, s. 363-384.
	❖ HZ. PEYGAMBER'İN SON GÜNLERİ VE VEFATI ✓ Veda Haccı ✓ Hz. Peygamber'in Vefatı ✓ Hz. Peygamber'in Mirası ✓ Hz. Peygamber'in Geçim Kaynakları ✓ Hz. Peygamber'in Medine Dönemi'ndeki Mesajına Toplu Bir Bakış	• Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, s. 385-403.

EZBER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

GİRİŞ

Kur'an-ı Kerim, Müslümanların inanç, ibadet, ahlak ve hayat anlayışına rehberlik eden ilahi kitaptır. Kur'an'ın doğru okunması, anlaşılması ve hayatla buluşturulması kadar, ibadet hayatında ve günlük yaşamda sıkça okunan sûre ve duaların öğrenilmesi de din eğitiminin temel hedefleri arasında yer almaktadır. Özellikle namazlarda okunan sûreler ile anlam ve mesaj bakımından müminlerin hayatına rehberlik eden seçilmiş sûrelerin ezberlenmesi, bireyin Kur'an ile bağını güçlendirmekte; ibadetlerini bilinçli bir şekilde yerine getirmesine ve Kur'an'ın mesajını hayatına yansıtmasına katkı sağlamaktadır.

Toplumu din konusunda aydınlatmakla görevli olan Diyanet İşleri Başkanlığı, yaygın din eğitimi faaliyetlerini Kur'an kursları aracılığıyla okul öncesinden yetişkinlere kadar toplumun her kesimine ulaştırmaktadır. Kur'an kurslarında yürütülen eğitim faaliyetlerinde Kur'an-ı Kerim'i doğru okuma becerisinin kazandırılmasının yanında, öğrencilerin ibadet hayatında ihtiyaç duyacakları sûre ve duaları öğrenmeleri, anlamlarını kavramaları ve öğrendiklerini günlük hayatlarında bilinçli bir şekilde kullanmaları amaçlanmaktadır.

Kur'an kurslarında uygulanan eğitim programlarında sûre ve dua ezberine yer verilmekle birlikte, ezberlenen metinlerin yalnızca lafızlarının öğrenilmesi yeterli görülmemektedir. Sûre ve duaların temel mesajlarının, muhtevasının ve hangi bağlamlarda okunabileceğinin bilinmesi; ezberin anlamla bütünleşmesini sağlamak ve öğrenmenin kalıcılığını artırmaktadır. Bu anlayış doğrultusunda ezber faaliyetlerinin, anlamayı ve hayatla ilişki kurmayı destekleyen bir öğretim süreci içerisinde yürütülmesi önem arz etmektedir.

Bu ihtiyaçtan hareketle hazırlanan Ezber Dersi Öğretim Programı; namazlarda okunan sûreler başta olmak üzere Kur'an-ı Kerim'den seçilmiş sûrelerin, namaz dualarının, Hz. Peygamber'in (sas) öğrettiği duaların, Kur'an-ı Kerim'de yer alan peygamber dualarının ve günlük hayatta sıkça okunan temel dua ve zikirlerin sistemli bir şekilde öğretilmesini amaçlamaktadır. Programda ezberlenecek metinlerin doğru telaffuzla okunmasının yanı sıra, kısa ve öz açıklamalarla anlamlarının kavratılması, temel mesajlarının tanıtılması ve öğrencilerin bu metinleri ibadet ve günlük hayatlarında bilinçli bir şekilde kullanmalarının desteklenmesi hedeflenmektedir.

Ezber Dersi Öğretim Programı; muhatap kitlenin ilgi, ihtiyaç ve gelişim özellikleri, Başkanlığımızın yaygın din eğitimi anlayışı, alandan elde edilen geri bildirimler ile uygulayıcıların görüş ve tecrübeleri dikkate alınarak hazırlanmıştır. Programın hazırlanmasında; bireysel farklılıkları gözetken, ezber ile anlamayı bütünleştiren, öğrenilen bilgilerin davranışa dönüşmesini destekleyen, öğrenci merkezli, çerçeve ve esnek öğretim programı anlayışı benimsenmiştir.

I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin;

1. Kur'an-ı Kerim'den seçilmiş sûreler ile namaz duaları, günlük hayatta sıkça okunan dualar ve peygamber dualarını usulüne uygun olarak öğrenmeleri,
2. Öğrendikleri sûre ve duaları doğru telaffuz, mahreç ve tecvid kurallarına uygun şekilde okuyabilmeleri,
3. Ezberledikleri sûre ve duaların temel anlamlarını ve ana mesajlarını kavramaları,
4. Sûre ve duaların hangi durumlarda, zamanlarda ve ibadetlerde okunduğuna ilişkin bilgi sahibi olmaları,
5. Ezberledikleri sûre ve duaları ibadet hayatlarında ve günlük yaşamlarında bilinçli ve doğru bir şekilde kullanmaları amaçlanmaktadır.

II. PROGRAMIN KAZANIMLARI

1. Ayet ve sureleri kurallarına uygun olarak ezbere okur.
2. Ezberlenen surelerin anlamlarını ana hatları ile açıklar.
3. Ezberlenen ayet ve surelerde yer alan ana konuları tespit eder.
4. Peygamberlerin Kur'an'da geçen dualarını tanır ve hangi olay üzere yapıldığını söyler.
5. Peygamberimizin öğrettiği temel duaları günlük hayatında uygun zamanlarda kullanır.
6. Kur'an'daki konu merkezli aşırıları okur.

III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI

1. Programın uygulanmasında dersler ve krediler tablosu esas alınır.
2. Program; Başkanlıkça belirlenen eğitim-öğretim takvimine göre uygulanır.
3. İhtiyaç duyulması halinde kredi dağılımlarında Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce değişiklik yapılabilir.
4. Öğretim sürecinde ezber faaliyetleri, metinlerin yalnızca lafızlarının öğretilmesiyle sınırlandırılmaz; sûre ve duaların temel anlamı, ana mesajı ve muhtevası öğrencilerin seviyelerine uygun olarak açıklanır.
5. Sûre ve duaların öğretiminde doğru telaffuz, mahreç ve tecvid kurallarına uygun okuma esas alınır; öğrencilerin ezberlerini doğru bir şekilde okuyabilmeleri için gerekli rehberlik yapılır.
6. Ezberlenecek sûre ve duaların öğrenciler tarafından bilinçli bir şekilde öğrenilmesi sağlanır; ibadetlerde ve günlük hayatta hangi durumlarda okunabilecekleri hakkında bilgi verilir.
7. Sûrelerin öğretiminde, öğrencilerin seviyeleri dikkate alınarak indiriliş süreci, sebep-i nüzûlü, temel konusu, içerdiği mesajlar ve faziletine ilişkin rivayetler hakkında kısa ve öz bilgiler verilir.
8. Hz. Peygamber'in (sas) dilinden nakledilen duaların öğretiminde güvenilir hadis kaynaklarında yer alan sahih rivayetler esas alınır.

9. Öğretim sürecinde öğrencilerin bireysel farklılıkları, hazırbulunuşluk düzeyleri ve öğrenme hızları dikkate alınır; ezber çalışmaları kademeli ve planlı bir şekilde yürütülür.
10. Ezber çalışmalarında tekrar, dinleme, karşılıklı okuma, grup çalışması, bireysel takip ve benzeri öğrenci merkezli yöntem ve tekniklerden yararlanılarak öğrenmenin kalıcılığı desteklenir.
11. Programda yer alan ezberlerin tamamını başarıyla gerçekleştiren öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve seviyeleri doğrultusunda öğretici tarafından uygun görülen diğer sûre, ayet ve duaların ezberletilmesine yer verilebilir.
12. Öğretim sürecinde öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'e karşı sevgi, ilgi ve aidiyet geliştirmelerini destekleyen; öğrenmeyi kolaylaştıran, motive edici ve teşvik edici bir eğitim ortamı oluşturulur.
13. Programda yer alan konu ve içerikler, öğrenme öğretme sürecinin gerektirdiği durumlarda öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve hazırbulunuşluk düzeyleri dikkate alınarak takdim-tehir edilebilir.

IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU

ALTERNATİFLER	HAFTALIK KREDİ	YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR
ALTERNATİF-1	2 Saat	• Kur'an-ı Kerim, DİB Yayınları. • Hafız: Lafzın Hâmili Mananın Âmili, DİB Yayınları. • Kur'an-ı Kerim Meali, TDV Yayınları. • Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir, DİB Yayınları. • Kur'an-ı Kerim'i Anlamak, DİB Yayınları. • Hadislerle İslam, DİB Yayınları. • Dualar, DİB Yayınları. • https://kuran.diyamet.gov.tr/
ALTERNATİF-2	4 Saat	

EZBER DERSİ ÖĞRENME ALANI

DERSLER	KONULAR	KAYNAKLAR
EZBER-I	❖ KUR'AN-I KERİM'İ TANIMA ✓ Dinimizin Kur'an Öğrenmeye Verdiği Değer ✓ Kur'an Bizim Hayat Kitabımız ✓ Kur'an-ı Kerim Nelerden Bahseder? ✓ Kur'an-ı Kerim'i Okuma ve Anlamanın Önemi ✓ Kur'an-ı Kerim'i Anlama ile İlgili Bazı Kavramlar (Meal, Tefsir vb.) ✓ Kur'an-ı Kerim'in İç Düzeni (Âyet, Sûre, Hizip, Cüz ve İşâretleri) ✓ Kur'an Tilaveti ile İlgili Bazı Kavramlar (Tecvit, Hatim vb.) ✓ Kur'an'da Yer Alan Sureler	✓ Kur'an-ı Kerim, DİB Yayınları. ✓ Hafız: Lafzın Hâmili Mananın Âmili, DİB Yayınları. ✓ Kur'an-ı Kerim Meali, TDV Yayınları. ✓ Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir, DİB Yayınları. ✓ Kur'an-ı Kerim'i Anlamak, DİB Yayınları. ✓ https://kuran.diyanet.gov.tr/
	❖ NAMAZ DUALARI ✓ Sübhâneke Duası ✓ Tahiyât Duası ✓ Salli-Bârik Duaları ✓ Rabbenâ Atina-Rabbenâğfirli Duaları ✓ Kunut Duaları ✓ Âmentü Duası ✓ Ezan, Kâmet ✓ Namaz Tesbihâtı ❖ KUR'AN'DAN SÛRELER ✓ Fâtiha Sûresi ✓ Fil- Nas Arası Sûreler ✓ Bakara Sûresi 1-5 Ayetler ✓ Ayetü'l-Kürsî (Bakara/255) ✓ Amene'r-resûlü (Bakara 285-286) ✓ Haşr Sûresi 21-24. Ayetler ✓ Duhâ-Hümeze Arası Sûreler ✓ Yâsîn Sûresi ✓ Mülk Sûresi ✓ Nebe' Sûresi ✓ Fetih Sûresi ✓ Rahman Sûresi ✓	✓ Kur'an-ı Kerim, DİB Yayınları. ✓ Hafız: Lafzın Hâmili Mananın Âmili, DİB Yayınları. ✓ Kur'an-ı Kerim Meali, TDV Yayınları. ✓ Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir, DİB Yayınları. ✓ Kur'an-ı Kerim'i Anlamak, DİB Yayınları. ✓ https://kuran.diyanet.gov.tr/
EZBER -II	❖ AŞR-I ŞERİFLER ✓ Bakara 152-157 (Şehitlik ve Ölüm) ✓ Âl-i İmran 1-9 (Kur'an ve İlimle İlgili) ✓ Âl-i İmran 16-20 (Hak Din İslam) ✓ Âl-i İmran 190-194 (Zikir, Dua, Tefekkür) ✓ En'am 160-165 (İhlas ve İstikamet) ✓ Yunus 61-65 (Allah Dostları) ✓ İbrahim 24-27 (Güzel Sözün Misali) ✓ Hicr 87-99 (Kur'an'a Uymak)	✓ Kur'an-ı Kerim, DİB Yayınları. ✓ Hafız: Lafzın Hâmili Mananın Âmili, DİB Yayınları. ✓ Kur'an-ı Kerim Meali, TDV Yayınları. ✓ Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir, DİB Yayınları.

	✓ İsrâ 23-27 (İyilik ve Güzel Ahlak) ✓ İsrâ 78-84 (Kur'an: Şifa ve Rahmet) ✓ Lokman 12-19 (Çocuk ve Din Eğitimi) ✓ Fussilet 30-36 (Allah'a Davet) ✓ Ahkâf 13-16 (Anne-Babaya İyilik)	✓ Kur'an-ı Kerim'i Anlamak, DİB Yayınları. ✓ https://kuran.diyane.gov.tr/
	❖ PEYGAMBERİMİZDEN DUALAR ✓ Ezan Duası ✓ Yemek Duası ✓ Abdest Duaları ✓ Yolculuk Duası ✓ Evden Çıkarken Okunacak Dua ✓ İftar Duası ✓ Tuvalete Girerken ve Çıkarken Yapılacak Dualar ✓ Seyyidü'l-İstiğfar Duası ✓ Hatim Duası ✓ ...	✓ Hadislerle İslam, DİB Yayınları. ✓ Dualar, DİB Yayınları.
	❖ PEYGAMBERLERİN DİLİNDEN DUALAR ✓ Hz. Âdem (as)'in Duası (A'raf 23) ✓ Hz. Nûh (as)'un Duası (Şuarâ 118) ✓ Hz. İbrâhîm (as)'in Duaları (Bakara 127-128, İbrâhîm 35, İbrahim 41, Mümtehine 4-5, Şuarâ 88-89) ✓ Hz. Zekeriyâ (as)'nın Duası (Âl-i İmrân 38, Enbiya 89) ✓ Hz. Lût (as)'un Duası (Şuarâ 169) ✓ Hz. Yûsûf (as)'un Duası (Yûsuf 101) ✓ Hz. Mûsâ (as)'nın Duası (Tâhâ 25 28) ✓ Hz. Süleymân (as)'ın Duası (Neml 19) ✓ Hz. Yûnûs (as)'un Duası (Enbiyâ 87) ✓ Hz. İsâ (as)'nın Duası (Mâide 114)	✓ Kur'an-ı Kerim, DİB Yayınları. ✓ Hafız: Lafzın Hâmili Mananın Âmili, DİB Yayınları. ✓ Kur'an-ı Kerim Meali, TDV Yayınları. ✓ Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir, DİB Yayınları. ✓ Kur'an-ı Kerim'i Anlamak, DİB Yayınları. ✓ https://kuran.diyane.gov.tr/

ESMÂ-İ HÜSNÂ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

GİRİŞ

Esmâ-i Hüsnâ, Allah Teâlâ'nın en güzel isimlerini ifade eden bir kavramdır. Kur'an-ı Kerim'de Allah'ın en güzel isimlere sahip olduğu bildirilmiş, müminlere O'na bu isimlerle dua etmeleri tavsiye edilmiştir. Hz. Peygamber (sas) de Allah'ın güzel isimlerinin öğrenilmesi, anlaşılması ve hayatın merkezine taşınmasının önemine dikkat çekmiş; Esmâ-i Hüsnâ'nın faziletine ilişkin müminleri teşvik etmiştir. Allah'ın isimlerini bilmek, O'nu daha yakından tanımaya, ilahi sıfatları doğru anlamaya ve Allah-kul ilişkisinin bilinçli bir şekilde kurulmasına katkı sağlamaktadır.

Toplumu din konusunda aydınlatmakla görevli olan Diyanet İşleri Başkanlığı, yaygın din eğitimi faaliyetlerini Kur'an kursları aracılığıyla toplumun her kesimine ulaştırmaktadır. Kur'an kurslarında yürütülen eğitim faaliyetleriyle bireylerin dinî bilgi, duygu ve davranış bakımından gelişimleri desteklenmekte; Kur'an ve sünnet ekseninde sahih din anlayışının kazandırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda Allah'ın güzel isimlerinin anlamlarının öğrenilmesi, Kur'an ve sünnetteki yerinin kavranması ve bu isimlerin bireyin hayatına yansıtılması yaygın din eğitiminin önemli konularından biridir.

Bu ihtiyaçtan hareketle hazırlanan Esmâ-i Hüsnâ Dersi Öğretim Programı; Esmâ-i Hüsnâ kavramını, Kur'an ve hadislerde yer alan Allah'ın güzel isimlerini, bu isimlerin anlamlarını, Esmâ-i Hüsnâ'nın sayısına ilişkin yaklaşımları, İsm-i Âzam kavramını ve Allah'ın isimlerinin kulun hayatındaki yansımalarını sistemli bir bütünlük içerisinde öğretmeyi amaçlamaktadır. Programda isimlerin doğru telaffuz edilmesinin yanında Kur'an ve sünnetteki kullanımına, anlamlarına ve bireysel hayata yansıyan ahlaki ve davranışsal boyutlarına da yer verilmiştir.

Program; muhatap kitlenin ilgi, ihtiyaç ve gelişim özellikleri, Başkanlığımızın yaygın din eğitimi anlayışı, alandan elde edilen geri bildirimler ile uygulayıcıların görüş ve tecrübeleri dikkate alınarak hazırlanmıştır. Programın hazırlanmasında; bireysel farklılıkları gözeten, bilgiyi davranışa dönüştürmeyi esas alan, öğrenciyi aktif kılan, anlamayı ve hayatla ilişki kurmayı önceleyen çerçeve ve esnek öğretim programı anlayışı benimsenmiştir.

I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin;

1. Esmâ-i Hüsnâ kavramını ve kapsamını kavramaları,
2. Esmâ-i Hüsnâ ile ilgili ayet ve hadisleri tanımaları ve anlamaları,
3. Esmâ-i Hüsnâ'nın sayısı ve İsm-i Âzam kavramı hakkında bilgi sahibi olmaları,
4. Allah'ın güzel isimlerini doğru telaffuz etmeleri ve anlamlarını bilmeleri,
5. Allah'ın isimleri arasındaki anlam ilişkilerini ve ortak özellikleri fark etmeleri,
6. Allah'ın isimlerinin O'nu tanıma ve doğru bir kulluk bilinci geliştirmedeki önemini kavramaları,
7. Esmâ-i Hüsnâ'yı dua, ibadet ve günlük hayatlarında bilinçli bir şekilde kullanmaları,
8. Allah'ın güzel isimlerinin bireysel hayat, ahlak ve davranışlar üzerindeki yansımalarını fark etmeleri amaçlanmaktadır.

II. PROGRAMIN KAZANIMLARI

1. Esmâ-i Hüsnâ kavramını açıklar.
2. Esmâ-i Hüsnâ ile ilgili ayet ve hadisleri kavrar.
3. Esmâ-i Hüsnâ'nın sayısı hakkında bilgi verir.
4. Esmâ-i Hüsnâ'yı bilmenin önemini açıklar.
5. Allah'ın güzel isimlerinin anlamlarını söyler.
6. Esmâ-i Hüsnâ'yı doğru telaffuz eder.
7. Allah'ın isimlerini dua, ibadet ve günlük hayatında kullanır.
8. İsimlerin hayattaki yansımalarına örnekler verir.

III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI

1. Programın uygulanmasında dersler ve krediler tablosu esas alınır.
2. Program; Başkanlıkça belirlenen eğitim-öğretim takvimine göre uygulanır.
3. İhtiyaç duyulması halinde kredi dağılımlarında Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce değişiklik yapılabilir.
4. Esmâ-i Hüsnâ'nın öğretiminde isimlerin sadece ezberletilmesiyle yetinilmez; anlamları, Kur'an ve sünnetteki kullanımları ve bireyin hayatına yansımaları üzerinde durulur.
5. İsimlerin öğretiminde Kur'an-ı Kerim ve sahih hadisler temel kaynak olarak esas alınır.
6. Esmâ-i Hüsnâ'nın sayısı ve İsm-i Âzam kavramı ele alınırken İslam âlimlerinin görüşlerine kısaca değinilir, ihtilaflı tartışmalara girilmemeye özen gösterilir.
7. Her bir ismin anlamı öğrencilerin seviyesine uygun, sade ve anlaşılır bir dille açıklanır; isimlerin Allah'ın zat ve sıfatlarıyla ilişkisi konusunda yanlış anlamalara yol açabilecek ifadelerden kaçınılır.
8. İsimlerin Kur'an-ı Kerim'de geçtiği ayetler ve Hz. Peygamberin (sas) hadislerinden uygun örneklerle konu zenginleştirilir.

9. Esmâ-i Hüsnâ'nın öğrencilerin ahlaki gelişimine katkı sağlayacak yönü vurgulanır; Allah'ın isimlerinin kulun davranışlarında nasıl tecelli edebileceği somut örneklerle açıklanır.
10. Öğretim sürecinde öğrencilerin isimler arasındaki anlam ilişkilerini kurmalarına ve benzer isimleri birlikte değerlendirmelerine imkân sağlayacak yöntem ve tekniklerden yararlanılır.
11. Ezberlenecek isimlerin doğru telaffuzu üzerinde durulur; Arapça okunuşları öğretildikten sonra Türkçe anlamlarıyla birlikte öğrenmeleri sağlanır.
12. Öğretim sürecinde soru-cevap, örnek olay, drama, beyin fırtınası, günlük hayattan örnekler ve benzeri öğrenci merkezli yöntem ve tekniklerden yararlanılır.
13. Öğrencilerin Esmâ-i Hüsnâ'yı dua ve ibadetlerinde kullanmalarını teşvik edecek uygulamalara yer verilir; isimlerin bireysel ve toplumsal hayata katkısı üzerinde durulur.

IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU

ESMÂ-İ HÜSNÂ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	
HAFTALIK KREDİ	YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR
2 Saat	• En Güzel İsimler 99 Esmâ Sonsuz Mana, Fatma BAYRAM, DİB Yayınları. • İlgili DİA Maddeleri.

ESMÂ-İ HÜSNÂ DERSİ ÖĞRENME ALANI

DERSLER	KONULAR	KAYNAKLAR
ESMÂ-İ HÜSNÂ-I	✓ ESMÂ-İ HÜSNÂ ✓ Esmâ-i Hüsnâ Kavramının Tanımı ve Önemi ✓ Esmâ-i Hüsnâ ile ilgili ayet ve hadisler ✓ Esmâ-i Hüsnâ'nın Sayısı ✓ İsm-i Âzam Kavramı	• En Güzel İsimler 99 Esmâ Sonsuz Mana, Fatma BAYRAM, DİB Yayınları. • Esmâ-i Hüsnâ Maddesi, DİA
	✓ Allah: Tek yaratıcının özel ismi, varlığı zorunlu olan, bütün kemâl sıfatlarını kendisinde toplayan hakiki ma'bûd. ✓ er-Rahmân: Sonsuz merhamet sahibi, lütuf ve ihsanı bol olan. ✓ er-Rahîm: Rahmetiyle kuşatan, özellikle müminlere merhamet eden. ✓ el-Melik: Bütün varlıkların sahibi ve hükümdarı olan. ✓ el-Kuddûs: Her türlü eksiklik ve kusurdan uzak olan. ✓ es-Selâm: Esenlik ve selâmet veren, her türlü eksiklikten uzak olan. ✓ el-Mü'min: Güven veren ve kendisine güvenilen. ✓ el-Müheymin: Her şeyi gözeten, koruyan ve yöneten. ✓ el-Azîz: Her şeye üstün gelen, izzet ve güç sahibi olan. ✓ el-Cebbâr: Dilediğini gerçekleştiren, her şey üzerinde tasarruf sahibi olan. ✓ el-Mütekebbir: Büyüklüğü ve yüceliği mutlak olan. ✓ el-Hâlik: Her şeyi ölçü ve hikmetle yaratan. ✓ el-Bâri': Varlıkları örneksiz ve benzersiz yaratan. ✓ el-Musavvir: Varlıklara şekil ve sûret veren. ✓ el-Gaffâr: Günahları örten, çokça bağışlayan. ✓ el-Kahhâr: Yenilmeyen, her şeye üstün gelen. ✓ el-Vehhâb: Karşılıksız olarak bol bol nimet veren. ✓ er-Rezzâk: Her türlü rızkı veren, rızık imkânlarını yaratan. ✓ el-Fettâh: Hayır kapılarını açan, adaletle hükmeden. ✓ el-Alîm: Her şeyi eksiksiz bilen. ✓ el-Kâbız: Hikmeti gereği rızkı daraltan, canları alan. ✓ el-Bâsıt: Rızkı ve imkânları genişleten. ✓ el-Hâfid: Kâfirlere ve zalimleri alçaltan. ✓ er-Râfi': Müminleri yükselten, yücelten. ✓ el-Muizz: Yücelten, güç ve izzet veren.	✓ En Güzel İsimler 99 Esmâ Sonsuz Mana, Fatma BAYRAM, DİB Yayınları. ✓ İlgili DİA Maddeleri.

	✓ el-Müzill: Boyun eğdiren, değersiz ve güçsüz kılan. ✓ es-Semî: Her şeyi işiten. ✓ el-Basîr: Her şeyi gören. ✓ el-Hakem: Son ve kesin hükmü veren. ✓ el-Adl: Adaletli olan, her şeyi yerli yerinde yapan. ✓ el-Latîf: En ince ve gizli şeyleri bilen, lütuf ve iyilikte bulunan. ✓ el-Habîr: Gizli ve açık her şeyden haberdar olan. ✓ el-Halîm: Gücü olduğu hâlde hemen cezalandırmayan, sabırlı olan. ✓ el-Azîm: Zâtı ve sıfatları bakımından pek yüce ve azametli olan. ✓ el-Gafûr: Çokça affeden ve bağışlayan. ✓ eş-Şekûr: Yapılan iyiliklere bolca karşılık veren. ✓ el-Aliyy: Yücelik ve üstünlükte eşsiz olan. ✓ el-Kebîr: Zâtı ve sıfatları bakımından sonsuz büyüklük sahibi olan. ✓ el-Hafîz: Koruyan, gözeten ve her şeyi muhafaza eden. ✓ el-Mukîr: Mahlukatın gıdasını ve ihtiyaçlarını karşılayan.	
ESMÂ-I HÜSNÂ-II	✓ el-Hasîb: Her şeyi bilen, kullarını hesaba çeken. ✓ el-Celîl: Sonsuz azamet ve yücelik sahibi olan. ✓ el-Kerîm: Cömert, nimet ve ihsanı bol olan. ✓ er-Rakîb: Her şeyi gözeten ve denetleyen. ✓ el-Mücîb: Dualara ve dileklere karşılık veren. ✓ el-Vâsi: İlmi, rahmeti ve kudreti her şeyi kuşatan. ✓ el-Hakîm: Her işi ve hükmü hikmetli olan. ✓ el-Vedûd: Seven ve sevilen. ✓ el-Mecîd: Şanı yüce, lütuf ve ikramı bol olan. ✓ el-Bâis: Ölüleri diriltten, peygamberler gönderen. ✓ eş-Şehîd: Her şeye şahit olan, hiçbir şey kendisine gizli kalmayan. ✓ el-Hakk: Varlığı gerçek ve sürekli olan, gerçek ilah ve rab olan. ✓ el-Vekîl: Kendisine güvenilip dayanılan, kullarının işlerini gören. ✓ el-Kavî: Gücü ve kuvveti her şeye yeten. ✓ el-Metîn: Gücü ve kuvveti sonsuz, hiçbir zayıflığı olmayan. ✓ el-Velî: Müminlerin dostu ve yardımcısı olan. ✓ el-Hamîd: Her türlü övgüye layık olan. ✓ el-Muhsî: Her şeyi sayısı ve ayrıntılarıyla bilen. ✓ el-Mübdi: Her şeyi ilk defa yoktan var eden. ✓ el-Muîd: Varlıkları öldükten sonra yeniden yaratan. ✓ el-Muhyî: Hayat veren, yaşatan ve diriltten. ✓ el-Mümîr: Öldüren, canları alan.	✓ En Güzel İsimler 99 Esmâ Sonsuz Mana, Fatma BAYRAM, DİB Yayınları. ✓ İlgili DİA Maddeleri.

- ✓ **el-Hayy:** Ezelî ve ebedî diri olan.
- ✓ **el-Kayyûm:** Varlığı kendinden olan, bütün varlıkları ayakta tutan.
- ✓ **el-Vâcid:** Hiçbir şeye muhtaç olmayan, her şeyi bilen ve dilediğini gerçekleştiren.
- ✓ **el-Mâcid:** Şanı yüce, keremi sonsuz olan.
- ✓ **el-Vâhid:** Bir ve tek olan, hiçbir ortağı bulunmayan.
- ✓ **es-Samed:** Herkesin kendisine muhtaç olduğu, kendisi kimseye muhtaç olmayan.
- ✓ **el-Kâdir:** Her şeye gücü yeten.
- ✓ **el-Muktedir:** Gücü ve kudreti sınırsız olan.
- ✓ **el-Mukaddim:** Hikmeti gereği dilediğini öne alan.
- ✓ **el-Muahhir:** Hikmeti gereği dilediğini geriye bırakan.
- ✓ **el-Evvel:** Varlığının başlangıcı olmayan, ezelî olan.
- ✓ **el-Âhir:** Varlığının sonu olmayan, ebedî olan.
- ✓ **ez-Zâhir:** Varlığı ve birliği açık olan.
- ✓ **el-Bâtın:** Zâtı itibarıyla gizli olan, bütün gizlilikleri bilen.
- ✓ **el-Vâlî:** Kâinatı yöneten, bütün varlıkların işlerini düzenleyen.
- ✓ **el-Müteâlî:** Her türlü eksiklikten uzak, aşkın ve yüce olan.
- ✓ **el-Berr:** Çokça iyilik ve ihsanda bulunan.
- ✓ **et-Tevvâb:** Kullarının tövbelerini kabul eden.
- ✓ **el-Müntakım:** Suçluları yaptıklarına karşılık cezalandıran.
- ✓ **el-Afüvv:** Günahları silen ve çokça affeden.
- ✓ **er-Raûf:** Merhameti ve şefkati çok olan.
- ✓ **Mâlikü'l-Mülk:** Mülkün gerçek sahibi ve bütün varlıkların yöneticisi olan.
- ✓ **Zü'l-Celâli ve'l-İkrâm:** Sonsuz yücelik ve ikram sahibi olan.
- ✓ **el-Muksit:** Adaleti gerçekleştiren, hakkaniyetle hükmeden.
- ✓ **el-Câmi':** Bütün varlıkları bir araya getirmeye gücü yeten.
- ✓ **el-Ganî:** Hiçbir şeye muhtaç olmayan.
- ✓ **el-Muğnî:** İhtiyaçtan kurtaran, zengin kılan.
- ✓ **el-Mâni':** Hikmeti gereği engel koyan, mâni olan.
- ✓ **ed-Dârr:** Hikmeti gereği zarar ve sıkıntı veren şeyleri yaratan.
- ✓ **en-Nâfi':** Hayrı ve faydayı yaratan ve veren.
- ✓ **en-Nûr:** Aydınlatan, kalplere nur ve iman veren.
- ✓ **el-Hâdî:** Doğru yolu gösteren, hidayete erdiren.
- ✓ **el-Bedî':** Örneksiz ve benzersiz yaratan.
- ✓ **el-Bâkî:** Varlığı sürekli ve ebedî olan.
- ✓ **el-Vâris:** Bütün varlıkların gerçek sahibi olan.
- ✓ **er-Reşîd:** Doğru yolu gösteren, her işi isabetli olan.

	✓ es-Sabûr: Günahkârları hemen cezalandırmayıp mühlet veren.	
--	---	--

AİLE AHLAKI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

GİRİŞ

Aile, bireyin dünyaya geldiği, temel değerleri öğrendiği, kişilik ve sosyal gelişiminin şekillendiği en önemli sosyal yapılardan biridir. İslam dini, aileyi sevgi, merhamet, huzur, güven, sorumluluk ve karşılıklı haklar temelinde ele almakta; aile bireylerinin birbirlerine karşı görev ve sorumluluklarını belirlemekte ve aile hayatının sağlıklı bir şekilde sürdürülmesine yönelik ilkeler ortaya koymaktadır. Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamber'in (sas) uygulamalarında aile hayatına, eşler arasındaki ilişkilere, anne-baba ve çocukların birbirlerine karşı sorumluluklarına, akrabalık ilişkilerine ve aile içi iletişime ilişkin birçok örnek ve rehberlik bulunmaktadır.

Toplumu din konusunda aydınlatmakla görevli olan Diyanet İşleri Başkanlığı, yaygın din eğitimi faaliyetleri aracılığıyla vatandaşların dini bilgi ve becerilerini geliştirmelerinin yanı sıra aile ve sosyal hayatlarına ilişkin dini ve ahlaki farkındalıklarını da desteklemektedir. Aile hayatının sağlıklı bir şekilde sürdürülebilmesi, bireylerin aile içinde sahip oldukları hak ve sorumlulukları bilmeleri, birbirleriyle sağlıklı iletişim kurmaları ve karşılaştıkları sorunlara yapıcı çözümler geliştirebilmeleriyle yakından ilişkilidir.

Günümüzde aile yapısında meydana gelen değişimler, iletişim biçimlerindeki farklılaşmalar, çalışma hayatı, teknolojik gelişmeler ve sosyal hayatın dönüşümü aile hayatına ilişkin yeni ihtiyaç ve beklentileri beraberinde getirmektedir. Bu durum, aile hayatına ilişkin dinî ve ahlaki ilkelerin doğru anlaşılmasının yanı sıra eşler arası iletişim, ebeveynlik, çocuk yetiştirme, akrabalık ilişkileri, mahremiyet, adab-ı muaşeret ve aile içi sorumluluklar konusunda bilgi ve farkındalık geliştirilmesini gerekli kılmaktadır.

Bu ihtiyaçtan hareketle hazırlanan Aile Ahlakı Dersi Öğretim Programı; İslam'ın aileye bakışını, evlilik ve aile hayatına ilişkin temel dini ve ahlaki ilkeleri, eşlerin ve aile bireylerinin hak ve sorumluluklarını, anne-babanın çocuklara karşı görevlerini, çocuk yetiştirmede İslam'ın ortaya koyduğu temel yaklaşımı, aile içi iletişimi, akrabalık ilişkilerini, adab-ı muaşereti ve günümüz aile hayatında karşılaşılabilecek bazı sorunları bütüncül bir yaklaşımla ele almayı amaçlamaktadır.

Programın içeriği oluşturulurken Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamber'in (sas) sünneti temel alınmış; aile hayatına ilişkin dini hükümler ile ahlaki ve sosyal boyutların bir bütünlük içerisinde ele alınmasına özen gösterilmiştir. Aile hayatına ilişkin konuların yalnızca hukuki veya fıkhi hükümler çerçevesinde ele alınması yerine, dini bilginin aile içi ilişkilere, iletişime, tutum ve davranışlara yansımaları üzerinde durulmuştur.

Program; muhatap kitlenin ilgi, ihtiyaç ve beklentileri, Başkanlığımızın yaygın din eğitimi anlayışı, alandan elde edilen geri bildirimler ile uygulayıcıların görüş ve tecrübeleri dikkate alınarak hazırlanmıştır. Programın hazırlanmasında bireysel farklılıkları gözeten, katılımı ve etkileşimi

destekleyen, bilgiyi günlük hayatla ilişkilendiren, aile hayatına yönelik farkındalık ve sorumluluk bilinci geliştirmeyi esas alan ğrenci merkezli, çerçeve ve esnek ğretim programı anlayışı benimsenmiştir.

I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin;

1. İslam'ın aileye verdiği önemi ve aile kurumuna ilişkin temel yaklaşımını kavramaları,
2. Ailenin bireysel ve toplumsal hayattaki yeri ve önemine ilişkin farkındalık kazanmaları,
3. Aile bireylerinin sahip olduğu hak ve sorumlulukları öğrenmeleri ve aile içindeki görevlerini yerine getirme bilinci kazanmaları,
4. İslam'ın çocuk yetiştirmeye ilişkin temel ilke ve yaklaşımlarını öğrenmeleri ve çocuklarla ilişkilerinde sevgi, merhamet, adalet, sabır ve güzel örnekliğin önemini kavramaları,
5. Aile içi iletişimde dinleme, empati, anlayış, nezaket ve saygının önemini fark etmeleri ve sağlıklı iletişim becerilerini geliştirmeleri,
6. Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamber'in (sas) aile hayatına ilişkin örnek ve uygulamalarını tanımaları ve bunlardan aile hayatlarına yönelik ilkeler çıkarmaları,
7. Akrabalık ilişkilerinin ve sıla-i rahimin İslam'daki yerini kavramaları ve akrabalık ilişkilerini geliştirmeye yönelik sorumluluk bilinci kazanmaları,
8. Aile ve sosyal hayatta uyulması gereken adab-ı muaşeret kurallarını öğrenmeleri ve günlük hayatlarında uygulamaları amaçlanmaktadır.

II. PROGRAMIN KAZANIMLARI

1. İslam'ın aile kurumuna ilişkin temel yaklaşımını açıklar.
2. Ailenin birey ve toplum açısından önemini ifade eder.
3. Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamber'in (sas) aile hayatına ilişkin örnekleri tanıtır.
4. Aile bireylerinin birbirlerine karşı sorumluluklarına örnekler verir.
5. Aile içi sağlıklı iletişimin temel özelliklerini sıralar.
6. Akrabalık ilişkileri ve sıla-i rahimle ilgili temel dini ve ahlaki ilkeleri açıklar.
7. Aile hayatında mahremiyet ve özel hayatın korunmasına yönelik davranışlara örnekler verir ve hayatında uygular.

III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI

1. Programın uygulanmasında dersler ve krediler tablosu esas alınır.
2. Program; Başkanlıkça belirlenen eğitim-öğretim takvimine göre uygulanır.
3. İhtiyaç duyulması halinde kredi dağılımlarında Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce değişiklik yapılabilir.
4. Aile hayatına ilişkin konular Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamber'in (sas) sünneti temelinde ele alınır; dini bilgi, ahlaki değerler ve günlük hayat arasındaki ilişki kurulur.
5. Aile hayatına ilişkin konuların öğretiminde Kur'an-ı Kerim ayetlerinden ve Hz. Peygamber'in (sas) aile hayatından uygun örneklere yer verilir; örnek olaylar öğrencilerin günlük hayatlarıyla ilişkilendirilir.

6. Öğretim sürecinde aileye ilişkin konular yalnızca fıkhi hükümler çerçevesinde ele alınmaz; konuların ahlaki, sosyal, psikolojik ve iletişim boyutlarına da öğrencilerin seviyeleri ölçüsünde yer verilir.
7. Konular işlenirken temel fıkhi bilgiler verilir; farklı mezhep ve görüşlerin ayrıntılı biçimde tartışılmasına, öğrencilerin seviyesini aşan ilmi tartışmalara ve ihtilaflı meselelerin ayrıntılandırılmasına yer verilmez.
8. Öğreticiler, aile bireylerinin kişisel sorunlarına yönelik psikolojik veya terapötik (tedavi edici) değerlendirmelerde bulunmaktan kaçınırlar.
9. Öğrencilerin eşleri, çocukları veya diğer aile bireyleriyle yaşadıkları özel ve kişisel sorunların ayrıntılı biçimde sınıf ortamında ele alınmasından kaçınılır; mahremiyetin korunmasına özen gösterilir.
10. Aile içi şiddet, istismar, ciddi iletişim sorunları, boşanma süreci, çocukla ilgili özel durumlar veya psikolojik destek gerektiren meselelerle karşılaşılması hâlinde öğrenciler uygun uzmanlık ve danışmanlık hizmetlerine yönlendirilir.
11. Aile ve Dini Rehberlik Büroları ve Başkanlığımızın aile ve dini rehberlik faaliyetleri kapsamında yürüttüğü Baba Okulu, Evliliğe İlk Adım, Aile Okulu ve benzeri eğitim ve farkındalık çalışmalarından uygun olanlara öğrencilerin katılımı teşvik edilir.
12. Öğretim sürecinde aile bireylerinden herhangi birinin diğerine karşı üstünlüğünü öne çıkaran, aile içinde baskı, şiddet veya ayrımcılığı meşrulaştırabilecek ifadelerden kaçınılır; karşılıklı hak, sorumluluk, adalet, merhamet ve saygı esas alınır.
13. Aile içi iletişim konularında öğrencilerin aktif katılımını sağlamak amacıyla soru-cevap, örnek olay, problem çözme, rol oynama ve benzeri öğrenci merkezli yöntem ve tekniklerden yararlanılır.
14. Örnek olay ve sınıf içi paylaşımlarda öğrencilerin özel hayatlarının ifşa edilmesine veya aile bireylerinin mahrem bilgilerinin paylaşılmasına izin verilmez; kişisel örnekler yerine gerektiğinde genelleştirilmiş veya kurgusal örneklerden yararlanılır.
15. Öğretim sürecinde günümüzde aile hayatını etkileyen teknoloji, sosyal medya, dijital iletişim, çalışma hayatı ve kuşak farklılıkları gibi konular öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda ele alınabilir.
16. Programda yer alan konu ve içerikler, öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve hazırbulunuşluk düzeyleri dikkate alınarak gerektiğinde takdim-tehir edilebilir.
17. Öğretim sürecinde farklı aile yapılarına ve bireysel farklılıklara saygı gösterilir; öğrencilerin ailevi durumları üzerinden değerlendirme yapılmaz ve herhangi bir aile yapısı hakkında genelleşici veya dışlayıcı ifadeler kullanılmamaya özen gösterilir.

IV. DERS VE KREDİLER TABLOSU

AİLE AHLAKI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	
HAFTALIK KREDİ	YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR
2 Saat	• Hadislerle İslam, DİB Yayınları. • Hayat Rehberi Kur'an, DİB Yayınları. • Değerli Ailem Serisi, Komisyon, DİB Yayınları. • Aile Ahlakı, Fatma ÇAPÇIOĞLU, İhsan ÇAPÇIOĞLU, DİB Yayınları. • Değişen Dünyanın Değişmeyen Gerçeği Aile, Komisyon, DİB Yayınları. • Peygamberimiz ve Aile Ahlakı, Komisyon, DİB Yayınları. • Kur'an'da Aile Örnekleri, Mevlüt TOPÇU, DİB Yayınları. • Evliliğe İlk Adım, Komisyon, DİB Yayınları. • Aile Güncesi, Komisyon, DİB Yayınları. • Adab-ı Muaşeret, Ayşe Nur ÖZKAN, DİB Yayınları. • Ailemin Sohbet Günlüğü, TDV Yayınları.

AİLE AHLAKI DERSİ ÖĞRENME ALANI

DERSLER	KONULAR	KAYNAKLAR
AİLE AHLAKI-I	❖ İSLAM'DA AİLE ✓ Aile Kavramı ✓ İslam'da Ailenin Yeri ve Önemi ✓ Ailenin Kuruluş Amacı ✓ Kur'an ve Sünnette Aile Anlayışı ✓ Kur'an'da Aile Örnekleri	✓ Hadislerle İslam, VI. Bölüm: Sosyal Hayat -I- • Aile: İnsanın Dünyadaki Cenneti ✓ Kur'an'da Aile Örnekleri, DİB Yayınları. ✓ Peygamberimiz ve Aile Ahlakı, DİB Yayınları. • Hz. Peygamber'in Sünnetinde Aile Ahlakı
	❖ EVLİLİK VE AİLE KURMA ✓ Evliliğin Amacı ve Önemi ✓ Eş Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar ✓ Nişan ✓ Düğün	✓ Hadislerle İslam, VI. Bölüm: Sosyal Hayat -I- • Aile Kurmak: Yuva Edinmek • Evlenmek: Hayatı Paylaşmak • Eş: İnsanın Öteki Yarısı • Düğün: Evlilik Merasimi ✓ Evliliğe İlk Adım, DİB Yayınları ✓ Değişen Dünyanın Değişmeyen Gerçeği, DİB Yayınları • Huzurlu Aile Kurmanın ve Sürdürmenin Kıssa Merkezli Bazı Kur'ani Ölçüleri ✓ Ailemin Sohbet Günlüğü, TDV Yayınları.
	❖ AİLE İÇİ İLETİŞİM VE İLİŞKİLER ✓ Aile İçi İletişimin Önemi ✓ Etkili ve Sağlıklı İletişim ✓ Ailede İbadet Bilincinin Oluşturulması ve Ailede Dua Kültürü ✓ Aileyi Ayakta Tutan Temel Değerler • Sevgi • Sadakat ve Vefa • Aidiyet • Nezaket • Sabır • Sorumluluk • Merhamet • Şükür ve Kanaat • Adalet • Paylaşmak ve Yardımlaşmak • İstişare/Sohbet	✓ Hadislerle İslam, VI. Bölüm: Sosyal Hayat -I- • Aile Huzuru: Şiddet Değil Şefkat ✓ Değerli Ailem Serisi, DİB Yayınları. • Aile Olmanın Vazgeçilmezi: Sadakat ve Vefa • Ailede Var Olmak: Aidiyet • Kalbin Diliyle Konuşmak: Nezaket • Huzurlu ailenin teminatı: Sabır • Ailede Emanet Bilinci: Sorumluluk • Ailenin Bereketi: Paylaşmak ve yardımlaşmak ✓ Peygamberimiz ve Aile Ahlakı, DİB Yayınları.

		• Aileyi Güçlendiren Değerler ✓ Ailemin Sohbet Günlüğü, TDV Yayınları.
AİLE AHLAKI-II	❖ AİLE BİREYLERİNİN HAK VE SORUMLULUKLARI ✓ Eşlerin Karşılıklı Hak ve Sorumlulukları ✓ Anne ve Babanın Sorumlulukları ✓ Çocukların Anne Babaya Karşı Sorumlulukları ✓ Aile Bireylerinin Birbirlerine Karşı Mahremiyet ve Özel Alanlarına Saygı ✓ Aile İçinde Görev ve Sorumluluk Paylaşımı	✓ Hadislerle İslam, VI. Bölüm: Sosyal Hayat -I- • Çocuk: Sevgi ve Şefkat Meyvesi • Ad Koyma: Evlâdın Anne Baba Üzerindeki Hakkı • Çocuk Hakları: Küçüklerin de Hakları Vardır • Çocuk Terbiyesi: “Her Doğan Fıtrat Üzere Doğar!” ✓ Hadislerle İslam, VII. Bölüm: Tarih ve Medeniyet -I- • Hz. Peygamber’in Eşleri: Müminlerin Anneleri • Eş ve Baba Olarak Hz. Peygamber ✓ Aile Güncesi, DİB Yayınları. ✓ Peygamberimiz ve Aile Ahlakı, DİB Yayınları. • Erdemli Çocuk Yetiştirmeyi Öğrenmek • Değişen Dünyada Anne-Baba Olmak • Ben’i Büyüten, Yaşatan, Geliştiren Aile ✓ Değişen Dünyanın Değişmeyen Gerçeği, DİB Yayınları.
	❖ AKRABALIK VE SOSYAL İLİŞKİLER ✓ Sıla-i Rahim ✓ Akrabalık İlişkilerinin Önemi ✓ Akrabaların Hak ve Sorumlulukları ✓ Komşuluk İlişkileri ✓ Akrabalık ve Komşuluk İlişkilerinde Mahremiyet ✓ Küslüklerin Giderilmesi ve İlişkilerin Korunması ✓ Büyüklere Saygı Küçüklere Merhamet	✓ Hadislerle İslam, VI. Bölüm: Sosyal Hayat -I- • Sıla-i Rahim: Akrabalık Hukuku • Komşu Hakkı: Cebail’in Vasiyeti • Dostluk: Kişi Dostunun Ahlakı Üzeredir • Selâmlaşma: Aranızda Selâmı Yayın • Hediyeleşmek: Sevgiyi Artırmanın Yolu ✓ Ailemin Sohbet Günlüğü, TDV Yayınları.
	❖ AİLE HAYATINDA ADAB-I MUAŞERET ✓ Selamlaşma ve Nezaket ✓ Sofra Adabı ✓ Temizlik Adabı	✓ Adab-ı Muaşeret (Hayatı Güzelleştirmek Elimizde), Ayşe Nur ÖZKAN, DİB Yayınları.

	✓ Misafirlik ve Misafir Ağırlama ✓ Evde Mahremiyet ve İzin İsteme ✓ Büyüklerle ve Küçüklerle İletişim ✓ Telefon ve Sosyal Medya Kullanımı ✓ Özel Hayatın Korunması ✓ Ev İçi Konuşma ve Davranış Adabı	✓ Hadislerle İslam, VI. Bölüm: Sosyal Hayat -I- • Aile Mahremiyeti: Özel Alan • Eşler Arası Özel Hayat: En Mahrem Birliktelik ✓ Ailemin Sohbet Günlüğü, TDV Yayınları.
--	---	--

**GENÇLİĞE YÖNELİK KISA SÜRELİ ÖĞRETİM
PROGRAMI**

GİRİŞ

Kur'an-ı Kerim'in doğru ve güzel okunması, her şeyden önce ona saygının bir gereğidir. Bundan dolayı Müslümanlar Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel okumayı önemsemiş ve Asr-ı Saadetten beri bununla ilgili eğitimi hiçbir zaman ihmal etmemişlerdir. Hz. Peygamber'in (sas) Kur'an-ı Kerim'i ashabına ağır ağır okuması ve güzel sesle okuyanları övmesi Kur'an eğitim ve öğretiminin temelini oluşturmuştur.

Günümüzde Kur'an eğitimine yönelik yaygın din eğitimi faaliyetleri Diyanet İşleri Başkanlığımızca açılan Kur'an kursları vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir. Bu kurslarda yediden yetmişe farklı sosyo-kültürel ve eğitim seviyesine sahip vatandaşlarımıza yönelik çeşitli programlar uygulanmaktadır. Bu programlardan önemli bir kısmı "İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları Öğretim Programları" çatısı altında hazırlanmaktadır. Çerçeve-esnek bir yapıda oluşturulan söz konusu programlar muhatap kitlenin ilgi, ihtiyaç ve beklentileri, günün gelişen ve değişen şartları doğrultusunda çeşitlendirilmektedir.

Gençliğe Yönelik Kısa Süreli Öğretim Programı da bu kapsamda geliştirilen programlardan biridir. Söz konusu programla; gençlerimizin Kur'an-ı Kerim ve temel dini bilgiler öğrenmeleri ya da mevcut bilgi ve becerilerini geliştirmeleri hedeflenmektedir.

I. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin;

1. Başkanlığımızın yaygın din eğitimi faaliyetlerinden etkin bir şekilde yararlanmaları,
2. Doğru öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmak suretiyle sahil dini bilgiye ulaşmaları,
3. Sağlıklı bir dini hayat için İslam dininin itikat, ibadet ve ahlak ile ilgili esaslarının önemini kavramaları,
4. Günümüzde manevi hayatı olumsuz yönde etkileyen inanç konuları ile ilgili ortaya çıkan sorunlara çözüm bulmaları,
5. Özellikle inanç ve ibadet alanında dinin temel kaynakları ile bağdaşmayan ancak toplumda yaygın olan uygulama ve düşüncelerle ilgili farkındalık kazanmaları,
6. Rabbimize, Peygamberimize ve dinimize karşı duydukları sevgi düzeylerinin artırılması,
7. İslam'ın temel kaynağı Kur'an-ı Kerim'i Arapça metninden doğru ve usulüne uygun okuyabilmeleri ve ibadetleri yerine getirebilecek yeterlikte Kur'an ezberine sahip olabilmeleri,
8. Kur'an-ı Kerim, Temel Dini Bilgiler ve Hz. Peygamber'in (sas) hayatıyla ilgili bilgi, beceri ve farkındalık düzeylerinin geliştirilmesi,
9. Milli ve manevi değerlerimiz konusunda bilinçlendirilmesi,
10. Sosyal ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi,
11. Özgüven, sorumluluk ve hedef sahibi olmaları hedeflenmektedir.

II. PROGRAMIN KAZANIMLARI

1. Kur'an-ı Kerim'in iç düzenini (ayet, sûre, cüz, hizip) ve tilavete dair kavramları (tecvid, hatim, mukabele) açıklar.
2. Kur'an-ı Kerim'in ana konularını ve mesajlarını öğrenerek hayatına aktarma farkındalığı kazanır.
3. Harekeleri, tenvin, cezim, şedde, uzatma işaretlerini ve okunuşla ilgili kuralları kavrayarak yüzünden okur.
4. Tecvid kurallarını yüzüne ve ezber okumalarda uygular.
5. Kur'an-ı Kerim'in rehberliğinde milli ve manevi değerleri, kardeşlik bağlarını ve toplumsal birlik bilincini içselleştirir.
6. İslam dininin esaslarını ayet ve hadisler ışığında kavrar.
7. İbadetlerin bireysel, ruhsal ve toplumsal faydalarını fark ederek ibadet bilinci geliştirir.
8. Hz. Peygamber'in (sas) örnek kişiliğini ve sünnetini kavrayarak rol model alır.
9. Vatan, millet, bayrak, şehitlik ve gazilik gibi milli ve manevi değerler ile kardeşlik ve birlik bilincini benimser.

III. PROGRAMIN UYGULAMA İLKE VE ESASLARI

1. Programın uygulanmasında dersler ve krediler tablosu esas alınır.

2. Program; Başkanlıkça belirlenen eğitim-öğretim takvimine göre uygulanır.
3. İhtiyaç duyulması halinde kredi dağılımlarında Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce değişiklik yapılabilir.
4. Program, genç öğrencilerden uygun sınıflar oluşturulabildiği takdirde açılır.
5. Kur'an-ı Kerim'in bir hayat kitabı olduğu ön planda tutularak öğrencilerin Kur'an hakkında genel bilgiler edinmesi amaçlanır.
6. Yüzüne okuma derslerinde öğrencilerin hazırbulunuşlukları dikkate alınarak, Fatiha Sûresi'nden başlanarak hatim takip edilebileceği gibi ezber konularında yer alan Yâsîn, Mülk Sûresi gibi sûreler başta olmak üzere öğretici tarafından belirlenen sûreler de okunabilecektir.
7. Yüzüne veya ezbere okunan sûrelerin anlamları üzerinde kısaca durulur, öğrenciler dua ve sûrelerin anlamlarını öğrenmeye teşvik edilir.
8. Programda yer alan tecvîd kuralları, yüzüne/ezbere okunacak sûre ve duaların uygulamaları esnasında teorik bilgilere atıflar yapılmak suretiyle öğretilir.
9. Kur'an-ı Kerim öğretiminde 'metnin görsel sunumu, örnek okuyuşlar, bireysel okumalar, toplu tekrarlar, okuyuşun değerlendirilmesi' gibi öğretim teknikleri etkin bir şekilde kullanılır.
10. İman ile ilgili hususların soyut kavramlardan oluştuğu, ders anlatımında sürekli göz önünde bulundurulur, öğrencinin ihtiyacı kadar bilgiye başvurulur, soyut tartışma ve polemiklerden kaçınılır.
11. İslam'ın tevhid, fitrat ve sevgi dini olması, akla önem vermesi, aşırılıklardan uzak olması, evrenselliği gibi özellikleri hadis ve ayetlerden örneklerle temellendirilir.
12. İbadetlerin; Allah'a karşı sevgi, saygı ve bir şükür duygusu olmasının yanında, kişinin beden ve ruh sağlığına, fertlerin birbirine sevgi ve saygı ile bağlanmalarına, fert ve toplum ilişkilerinin iyi ve düzenli bir şekilde yürütmesine katkı sağlayan, insanı erdeme ve mutluluğa götüren kazanımlarına dikkat çekilir.
13. Ahlak konuları işlenirken dersin teorik ve soyut olmaktan çıkarılması amacıyla öğrencilerin günlük hayatlarından örnekler getirmelerine fırsat verilerek konunun somutlaştırılması ve zihinde kalıcı hale getirilmesi sağlanır.
14. Peygamberimizin (sas) hayatı; O'nun örnek kişiliği, ahlakı ve davranışları üzerinden işlenerek öğrencilerin peygamberimizi (sas) tanımaları ve model almaları hedeflenir, İslam'ın doğru anlaşılmasında sünnetin merkezi rolüne vurgu yapılır.
15. Milli birlik ve beraberliği güçlendirici; sevgi, saygı, kardeşlik ve arkadaşlık bağlarını pekiştirici; vatan, millet, bayrak, şehitlik, gazilik gibi milli ve manevi değerlerin ve kavramların gençler tarafından özümsemesine özen gösterilir.

IV. DERSLER VE REDİLER TABLOSU

GENÇLİĞE YÖNELİK KISA SÜRELİ ÖĞRETİM PROGRAMI		
DERSLER	HAFTALIK KREDİ	YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR
Kur'an-ı Kerim	4 Saat	• Tecvidli Elif-Bâ Kur'an Öğreniyorum, DİB Yayınları. • Kur'an-ı Kerim, DİB Yayınları. • Tecvidli Kur'an Okuma Rehberi, DİB Yayınları. • Gençliğe Yönelik Temel Dini Bilgiler-İtikat, DİB Yayınları. • Gençliğe Yönelik Temel Dini Bilgiler-İbadet, DİB Yayınları. • Gençliğe Yönelik Temel Dini Bilgiler-Siyer, DİB Yayınları. • Gençliğe Yönelik Temel Dini Bilgiler-Ahlak, DİB Yayınları. • Dinim İslâm, DİB Yayınları. • Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir, DİB Yayınları.
Dini Bilgiler	2 Saat	• Hz. Muhammed'in Hayatı, Prof. Dr. Casim Avcı, Mevlana İdris, DİB Yayınları. • Kur'an-ı Kerim'i Anlamak, Mehmet Bahçekapılı-Mehmet Dağ, DİB Yayınları. • İslam İlmihali, Lütfi Şentürk-Seyfettin Yazıcı, DİB Yayınları. • İlmihal I-II, DİB Yayınları. • Niçin İnanıyorum, DİB Yayınları. • Niçin İbadet Ediyorum, DİB Yayınları. • Peygamberimiz ve Gençlik, DİB Yayınları. • Kafama Takılanlar, Prof. Dr. Cağfer Karadağ, DİB Yayınları. • Gündemdeki Dini Sorular, DİB Yayınları. • Gençlerle Hayata Dair, Prof. Dr. Soner Gündüzöz, DİB Yayınları. • https://kuran.diyanet.gov.tr/

A. KUR'AN-I KERİM DERSİ ÖĞRENME ALANI

DERS	KONULAR
KUR'AN-I KERİM-I	❖ KUR'AN-I KERİM'İ TANIMA ✓ Kur'an-ı Kerim Öğreniyoruz. Çünkü... ✓ Kur'an-ı Kerim'in Tanımı ✓ Kur'an-ı Kerim'in İndiriliş Süreci ✓ İslam'ın Kur'an-ı Kerim'i Öğrenmeye ve Öğretmeye Verdiği Değer ✓ Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okumanın Önemi ✓ Kur'an-ı Kerim'e Saygı ve Kültürümüzde Kur'an-ı Kerim'in Yeri ve Önemi ✓ Kur'an-ı Kerim Okuma ve Anlama ile İlgili Bazı Kavramlar (Tecvid, Mukabele, Hatim, Meal, Tefsir, Hâfız vb.) ✓ Kur'an-ı Kerim'in İç Düzeni (Ayet, Sûre, Hizip, Cüz ve İşaretleri) ✓ Kur'an'dan Kıssalar ❖ KUR'AN-I KERİM OKUMAYA GİRİŞ ✓ Harfler ve Özellikleri ✓ Harfler ve İsimleri ✓ Harflerin Yazılışları ✓ Harflerin Mahreçleri ✓ Harflerin Sıfatları ✓ İnce ve Kalın Sesli Harfler ✓ Harflerin Okunuşu ✓ Harekeler: Üstün, Esre, Ötre ✓ Harflerin Cezimli Okunuşu ✓ Harflerin Şeddeli Okunuşu ✓ Harflerin Uzatılarak Okunuşu ✓ Âsar, Med, Kasr ✓ Harflerin Tenvinli Okunuşu ✓ Zamir ✓ Lafzatullah ✓ Râ Harfi ✓ Okunmayan Elif ✓ Tenvinli Kelimelerden Geçiş ✓ Hurûf-u Mukattaa ✓ Vakfetme Kuralları

❖ YÜZÜNE OKUMA

- ✓ Fatiha Sûresi
- ✓ Bakara Sûresi
- ✓ ...

(**NOT:** Öğrencilerin hazırbulunuşlukları dikkate alınarak yüzüne derslerinde Fatiha Sûresi'nden başlanarak hatim takip edilebileceği gibi ezber konularında yer alan Yâsin, Mülk Sûresi gibi sûreler başta olmak üzere öğretici tarafından belirlenen sûreler de okunabilecektir.)

❖ EZBERE OKUMA

- ✓ Sübhâneke Duası
- ✓ Tahiyât Duası
- ✓ Salli-Bârik Duaları
- ✓ Rabbenâ Atina-Rabbenâğfirli Duaları
- ✓ Kunut Duaları
- ✓ Âmentü Duası
- ✓ Ezan, Kâmet
- ✓ Namaz Tesbihâtı
- ✓ Ezan Duası
- ✓ Yemek Duası
- ✓ Fâtiha Sûresi
- ✓ Fil Sûresi
- ✓ Kureyş Sûresi
- ✓ Mâûn Sûresi
- ✓ Kevser Sûresi
- ✓ Kâfirûn Sûresi
- ✓ Nasr Sûresi
- ✓ Tebbet Sûresi
- ✓ İhlâs Sûresi
- ✓ Felak Sûresi
- ✓ Nâs Sûresi
- ✓ Ayetü'l-Kürsî (Bakara/255)

❖ TECVİD

- ✓ Tecvidin Tanımı, Tecvidin Amacı ve Önemi
- ✓ Tecvid ile İlgili Temel Kurallar
- ✓ Medlerle İlgili Kurallar
 - Medd-i Tabîî
 - Medd-i Muttasıl
 - Medd-i Munfasıl
 - Medd-i Lâzım
 - Medd-i Ârız
 - Medd-i Lîn
- ✓ Tenvin ve Sâkin Nûn'la İlgili Kurallar
 - İhfâ
 - İzhâr
 - İklâb
 - İdğâm-ı Mea'l-ğunne
 - İdğâm-ı Bilâ-ğunne

	✓ İdgâm-ı Misleyn ✓ İdgâm-ı Mütecâniseyn ✓ İdgâm-ı Mütekâribeyn ✓ İdgâm-ı Şemsiyye ✓ İzhâr-ı Kameriyye ✓ Sâkin Mim’le İlgili Kurallar ✓ Kalkale ✓ Kur’an-ı Kerim’de Yer Alan Bazı İşaretler • İmale • Teshil • İsmâm • Sekte ✓ Secavendler ✓ Kur’an-ı Kerim’i Okuma Usulleri
KUR’AN-I KERİM-II	❖ KUR’AN-I KERİM’İN MUHTEVASI ✓ Kur’an-ı Kerim Nelerden Bahseder? ✓ Kur’an’dan Kıssalar ❖ YÜZÜNE OKUMA ✓ Âl-i İmran Sûresi ✓ Nisâ Sûresi ✓ Mâide Sûresi ✓ ... (NOT: Öğrencilerin hazırbulunuşlukları dikkate alınarak yüzüne derslerinde Fatiha Sûresi’nden başlanarak hatim takip edilebileceği gibi ezber konularında yer alan Yâsin, Mülk Sûresi gibi sûreler başta olmak üzere öğretici tarafından belirlenen sûreler de okunabilecektir.)
	❖ EZBERE OKUMA ✓ Duhâ-Hümeze Sûresi ✓ Bakara Sûresi 1-5 Ayetler ✓ Bakara Sûresi 285-286. Ayetler ✓ Haşr Sûresi 21-24. Ayetler ✓ Yâsîn Sûresi ❖ TECVİD ✓ Tecvidle İlgili Temel Kurallar Tekrarı ✓ Özel Bazı Tilavet Kuralları (Med, Kasr, İsmâm, Revv, Teshîl vb.)

B. DİNİ BİLGİLER DERSİ ÖĞRENME ALANI

DERS	KONULAR
DİNİ BİLGİLER-I	İTİKAD ❖ Anlam Arayışına Ses: Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehâdet ✓ Evrendeki Konumum ✓ Niçin İnanıyorum ❖ Evrendeki Düzenin Anlamı: Bir Olan Allah ✓ Güvenin Kaynağı: Allah'ın Varlığı ❖ İsim ve Sıfatları ile Allah'ı Tanımak ✓ Sınırlı Olandan Sınırsız Olana: İnsan-Allah İlişkisi ❖ Görünmeyen Rahmet Taşıyıcıları: Melekler ✓ Meleklerle İnanmanın Bireyin Hayatına Yansıması ✓ Görünmeyen Varlıklarla İlgili Yanlış Anlayışlar
	İBADET ❖ Hayatın Akışına Yön Vermek: İbadet ✓ İbadetin Anlamı, Kapsamı ve Önemi ✓ Hayatı İbadetle Yakalamak ✓ Yapılan Her Davranışın Değeri: Mükellefin Fiilleri ❖ Maddi ve Manevi Arınma: Temizlik ✓ Temizliğin Anlam, Kapsam ve Önemi ✓ İbadetlere Manevi\Maddi Hazırlık: Abdest, Gusül, Teyemmüm ✓ Çevre Temizliği ✓ Sınır ve Sorunlarıyla Özbakım ❖ Tüm Benliğimizle Rabbe Yöneliş: Namaz ✓ Ümmetin Ortak Çağrısı: Ezan ✓ Dinin Direği Namaz
	SİYER ❖ Rol Modelimiz: Hz. Muhammed (sas) ✓ Nebevi Ufukta Hz. Muhammed ✓ Hz. Muhammed'in Rehberliği: Sünnet ❖ Aydınlığa Ramak Kala: Peygamberlik Öncesi Hz. Muhammed ✓ İnsanlığını Unutan Toplum: Cahiliye ✓ Erdemli Genç: Muhammedü'l-Emin ❖ Tevhide Çağrı/Davette İlk Basamak: Mekke Dönemi ✓ Davete Kapanan Kapılar: İnkâr, İşkence, Boykot ✓ Dengeleri Değiştiren Karakterler: Hz. Ömer ve Hz. Hamza'nın Müslüman ✓ Oluşu ✓ Müslümanların Hak Mücadelesi: (Direniş, Habeşistan'a Hicret, Taif ✓ Yolculuğu) ❖ Tevhide Çağrı/Davette İlk Basamak: Mekke Dönemi ✓ Davetin Buruk Yılı ✓ Rabbani İltifat: İsra ve Mirac ✓ Hicrete Kapı Aralayan Biat: Akabe

	AHLAK ❖ Ahlaklı Yaşamak: Güzel Ahlak ✓ İslam'ın Özü: İman, İbadet ve Ahlak Bütünlüğü ✓ Değerleriyle Yetişen Genç ❖ Olmazsa Olmaz Haklarımız ✓ Yaşama ve Sağlık Hakkı (Can, Akıl ve Nesil) ✓ İnanma ve İbadet Hakkı (Din) ✓ Ekonomik Haklar (Mal) ✓ Özel Hayatın Gizliliği Hakkı (Mahremiyet) ❖ Yaşanabilir Bir Dünya İçin Genç Adım: Sorumluluklar ✓ İnsan Olma Sorumluluğu (Allah ve Peygambere Karşı Sorumluluklarımız) ✓ İlk Adım Kendime (Kendimize Karşı Sorumluluklarımız) ❖ Sorumlu İnsan Sorunsuz Hayat ✓ Hayatın Birlikte İnşası (Aile) ✓ Sosyal Hayatta Ben (Akraba, Çevre) ✓ Dijital Mecrada Ben (Sosyal Medya) ✓ Büyük Emanet (Vatan)
DERS	KONULAR
DİNÎ BİLGİLER-II	İTİKAD ❖ Allah'tan İnsanlığa Sesleniş: Kitaplar ✓ Kitaplara İmanın Anlamı ✓ İnsanlığa Sonsuz Mesaj: Kur'an-ı Kerim • Kur'an'ın Söyledikleri • Anlamdan Yaşama: Kur'an'la Yolculuk ❖ Hak Mücadelesinin Öncüleri: Peygamberler ✓ Peygamberlere İmanın Anlamı ✓ Peygamberler Zinciri ve Son Peygamber ✓ Hz. Muhammed'in Rehberliği: Sünnet ❖ Dünyada Şekillenen ve Dünyayı Şekillendiren Hayat: Ahiret ✓ Hayatın Anlamı: Ahirete İman ✓ Ahiret Bilinci ile Yaşamak ✓ Ölüm Sonrası Yanlış İnanışlar ❖ Allah'ın Değişmez Ölçüsü: Kaza ve Kader ✓ Allah'ın İradesi, Yaratması ve Bilmesi ✓ İnsanın İradesi ve Sorumluluğu ✓ Tarihi Süreçte Kaderle İlgili Yanlış Anlayışlar

İBADET

- ❖ İrade Terbiyesi: Oruç
- ✓ Değerini Kur'an'dan Alan Ay: Ramazan
- ✓ Oruçla Gelen Bereket ve Sevinç (Sahur, İftar, Sadaka-i Fıtır, Fidyeye, Teravih,
- ✓ Mukabele, İtikâf,
- ❖ Toplumsal Dayanışmanın Dinamik Gücü: Zekât
- ✓ İnsanlığın Varlıkla İmtihanı ve Zekât
- ✓ Hayatı Kuşatan İyilik: Sadaka
- ❖ Müslümanların Evrensel Buluşması: Hac
- ✓ Haccı ve Umreyi Anlamak
 - Kâbe: Kâinatın Kalbi
 - İhram: Benlikten Sıyrılış
 - Vakfe: Anamlı Duruş
 - Tavaf: Kâinatın Döngüsüne Katılış
 - Sa'y: Gayretin zaferi
 - Şeytan Taşlama: Kötülüğe Meydan Okuma
 - Kurban: Şükürün Nişanesi
- ❖ Yaradan'la Kesintisiz İletişim: Dua
- ✓ Dua Ama Nasıl (Adabı)
- ✓ Dua ile İlgili Yanlış Anlayış ve Uygulamalar
- ✓ Kararlı Bir Başlangıç: Tövbe

SİYER

- ❖ Davetten Devlete Devletten Medeniyete: Medine Dönemi
- ✓ Yeni Devletin Ayak Sesleri
 - Tarihe Yön Veren Göç: Hicret
 - Şehrin İmarı Toplumun İhyası: Mescid-i Nebevi
 - Fedakârlığın Zirvesi: Ensar-Muhacir Kardeşliği
 - Sosyal Kaynaşmanın İlk Yazılı Belgesi: Medine Vesikası
- ❖ Davetten Devlete Devletten Medeniyete: Medine Dönemi
- ✓ Müslümanların Varoluş Mücadelesi
- ✓ Sulhun Zaferi: Hudeybiye
- ✓ Hicaz Ötesinin İslam'la Buluşması: Yeni Fetihler ve Davet Mektupları
- ✓ Apaçık Zafer: Mekke'nin Fethi
- ✓ Çoklukla İmtihan: Huneyn Gazvesi
- ❖ Çağlara Sığmayan Ömür
- ✓ Hayatın İçinde Hz. Peygamber
 - Müşfik Bir Aile Reisi
 - Çocuklara Sevgi Dolu Bir Yürek
 - Gençleri Cesaretlendiren Bir Rehber
 - Vefalı Bir Dost
 - Adil ve Bilge Lider
 - Topluma Duyarlı Birey
 - İnsanlığa Evrensel Mesaj: Veda Hutbesi

	AHLAK ❖ Hayatı Ahlaklı Yaşamak ✓ Hikmet, Şecaat, İffet, Adalet, İhlas, Doğruluk, Hayâ, Şükür ve Sabır, Tevekkül, Merhamet ❖ Hayatı Ahlaklı Yaşamak ✓ Yardımlaşmak, Kardeşlik, İsar ve İnfak, Kanaat, Bağışlamak, Yumuşak Huyluluk (Hilm), Tevazu, Nezaket, Güvenilirlik, Sevgi ve Saygı ❖ Ahlaklı Yaşamamanın Engelleri ✓ Zulüm ve Şiddet, Zina ve Fuhuş, İyiliği Başa Kakmak, Kibir, Bozgunculuk/İfsat, Tecessüs, İftira, Yalan, Gıybet ve Dedikodu ❖ Ahlaklı Yaşamamanın Engelleri ✓ Çekememezlik/Haset, Cimrilik, Savurganlık/İsraf, Cinayet, Hırsızlık, Gösteriş/Riya, Açgözlülük, Şans Oyunları ve Kumar, Bağımlılık
--	---